Naš tednik Koroška

kulturno-politično glasilo · svetovnih in domačih dogodkov

4. leto / številka 33 | V Celovcu, dne 14. avgusta 1952 | Cena 1 šiling

Rossbacher

daje 10% popusta
pri nakupu blaga za posteljnino

Celovec - Klagenfurt, Alter Platz

Domovina, silna si ...

Domovina, silna si in ni ti meja ... poje Župančič v svoji „Dumi".

Košček domovine smo hoteli nesti pevci rojakom tam daleč na zapadu Evrope. Košček domovine v slovenski melodiji in v slikah domače zemlje. Res smo imeli to srečo, da smo s svojim darom rojakom pričarali za kratek čas domovino v vsej njeni lepoti.

Res pa je tudi, da smo pri svojih rojakih našli košček lastne domovine, ko smo mogli ugotoviti, da tudi naši rojaki na zapadu gojijo slovensko melodijo in slovensko besedo. Ob tej turneji okteta „Slavček" smo imeli priliko ugotoviti silo in moč melodije naše pesmi. Ta naša pesem nas ne povezuje le v ožji domovini, ta naša pesem sega daleč preko mej naše domovine, ta naša pesem sega do srca drugorodcev in tudi njim pričara košček našega doživetja. Beseda, ki smo jo na tem potovanju ponovno od drugorodcev slišali, da le dobri ljudje imenujejo tako pesem kot svojo last, je tudi nas dirnila.

Pevci so imeli ob priliki te turneje možnost spoznati važnost svojega poslanstva. V svojih grlih nosijo pevci tisto moč, ki združuje dele naroda, tisto moč, ki sega od naroda do naroda. In je ta moč gotovo silnejša od atomske bombe, katera sicer more uničevati, ne more pa graditi mostov med ljudmi in narodi.

Kakor je naša zemlja obdarjena z naravnimi lepotami tako je naša melodija izraz naše boli in našega veselja, slika je našega duhovnega in duševnega življenja. Gojimo to pesem, v njej leži naša moč!

Nedavno sva se srečala po tridesetih letih s sošolcem, Kočevarjem, ki opravlja danes važno službo v Avstriji. Pri tej priliki je nanesel pogovor tudi na življenjske razmere koroških Slovencev. Ta gospod, ki je svoj čas živel in deloval tudi na Koroškem, mi je iz svoje lastne izkušnje izpovedal sledeče: „Mi Kočevarji smo podlegli propagandi in s tem zaigrali svojo lastno domovino, ki je za nas izgubljena za vedno. Vi, koroški Slovenci, pazite, da ne boste napravili iste napake. Čuvajte svoja lastna izročila, gradite na svoji preteklosti, katera vas je ohranjevala in vas bo ohranila tudi v bodočnosti."

Naše najsvetejše izročilo pa je naša pesem, je naša beseda, je naša vera. Teh svetinj se bomo koroški Slovenci držali, te svetinje bomo negovali in jih izročili tudi našim potomcem. To je tudi novo spoznanje in novo potrdilo izza dni naše pevske turneje po zapadni Evropi. Na svoji poti iz slovenske kolonije v kolonijo smo imeli tudi priliko ugotoviti, da so rojaki tam najtrdnejši, kjer zvesto in trdno držijo in gojijo imenovane svetinje. Ugotovili smo tudi, da je med rojaki slovenski duhovnik najtrdnejša vez, da ta duhovnik vzdrži tudi tedaj, če so njegove osebne življenjske razmere daleč pod nivojem delavcev, da vzdrži tudi tedaj pri svojih rojakih, če se mu nudijo ugodnejše prilike drugod, da vzdrži tudi tedaj, ko ga je domovina pozabila ali ga celo napada.

Na potovanju pa smo imeli priliko ugotoviti, da se za nas koroške Slovence zanimajo tudi drugi narodi. Tudi to dognanje je za naš politični položaj važno in smo ga veseli.

Doma pa za nas iz vsega sledi naloga, da se z doseženim uspehom ne smemo zadovoljiti, marveč se moramo v svojem delu izpopolnjevati in stremeti za tem, da nas bodo spoznali tudi doma po naših najboljših straneh, da bomo tudi doma povezovali od človeka do človeka, od naroda do naroda, potem bomo tudi mi s pesnikom zapeli: „Domovina, silna si in ni ti meja".

Poizkusi razorožitve

Že pred končano drugo svetovno vojno so začeli govoriti o razorožitvi in s kratkimi vmesnimi presledki govorijo o razorožitwi vsa povojna leta. Uspeh teh razgovorov med velesilami pa je ta, da je oboroževanje vsak dan hitrejše in nevarnejše. Da do razorožitve ne pride, to ima svoj pravi vzrok v nezaupanju med velesilami.

Da te razgovore o razorožitvi poživijo, so tri zapadne velesile (Združene države, Velika Britanija in Francija) sedaj predlagale vladi Sovjetske zveze, da bi bile pripravljene poslati svoje zastopnike k posebni razorožitveni konferenci peterih velesil. Vendar pa je v tem predlogu o konferenci peterih velesil izrecno rečeno, da bi morala Sovjet. zveza predhodno izjaviti, da pristane na prostovoljno znižanje števila vojaških čet.

V predlogu treh zapadnih velesil ni rečeno, katera naj bi bila peta velesila pri pogajanjih. Vendar pa so prepričani, da je s tem mišljena komunistična Kitajska.

Ta predlog treh zapadnih velesil je bil začetkom tedna izročen razorožitvenemu odboru pri Organizaciji združenih narodov v New Yorku. Ta odbor se trudi že nekaj mesecev, kako bi našel za vse velesile zadovoljivo rešitev, toda doslej brez uspeha.

Ako bi Sovjetska zveza pristala na splošno znižanje števila oboroženih čet, bi se začeli zastopniki peterih velesil razgovarjati o vseh ostalih točkah razorožitve, torej tudi o atomskem orožju.

Po ameriškem predlogu o znižanju oboroženih čet naj bi imele Združene države, Sovjetska zveza in pa Kitajska vsaka po 1 milijon in 500.000 mož vojske, Velika Britanija in Francija pa po 800.000 mož.

Vlada Sovjetske zveze pa zahteva znižanje vseh oboroženih čet in vseh vrst oborožitve za eno tretjino in pa takojšnjo prepoved vsega atomskega orožja.

Avstrija spet v ospredju

V posebni spomenici so zunanja ministrstva Združenih držav, Velike Britanije in Francije opozorila dne 13. marca letos vlado Sovjetske zveze na obljubo iz leta 1943 zaradi vzpostavitve samostojnosti Avstrije. V tej spomenici so zapadne tri velesile predlagale nov osnutek avstrijske državne pogodbe, takozvano skrajšano pogodbo. V tem predlogu je nadalje rečeno, naj bi vse štiri velesile podpisale pogodbo o takojšnji izpraznitvi Avstrije. Šele nato naj bi se nadaljevala pogajanja o sklenitvi avstrijske mirovne oziroma avstrijske državne pogodbe.

Ker na ta predlog vlada Sovjetske zveze ni odgovorila, so vse tri zapadne velesile spet poslale novo spomenico v Moskvo dne 9. maja, kjer so posebej opozorile, da bi z rešitvijo avstrijskega vprašanja bilo rešenih tudi več drugih vzrokov stalne vojne napetosti v Evropi.

Pa tudi na to spomenico vlada Sovjetske zveze ni odgovorila. Zato so dne 12. avgusta veleposlaniki Združenih držav, Velike Britanije in Francije v Moskvi izročili v sovjetskem zunanjem ministrstvu novo spomenico, v kateri je rečeno, naj bi pristala Sovjetska zveza čimprej na razpravo o avstrijskem vprašanju.

Medtem je končal avstrijski zunanji minister dr. Karel Gruber s svojim obiskom v Braziliji, kjer je gotovo dobil gospodarska pa tudi politična zagotovila. Zadnja v toliko, da bi Brazilija po potrebi stavila pri jesenskem zasedanju Organizacije združenih narodov avstrijsko vprašanje na dnevni red.

Prihodnji torek, dne 19. avgusta, se bodo začela v Gleichenbergu na Štajerskem pogajanja med Avstrijo in Jugoslavijo zaradi ureditve malega obmejnega prometa med obema državama. Na tej konferenci bodo verjetno rešili tudi vprašanje zopetnih vzpostavitev pravic dvolastnikov. Pri tem pa zahtevajo jugoslovanski zastopniki, da bi bilo to mogoče samo v okviru obstoječih zakonitih predpisov v Jugoslaviji.

Mladina Evrope v Beljaku

V Beljaku zboruje Zveza mladih krščanskih demokratov iz vse Evrope. Na to zborovanje je prispelo okrog 1000 zastopnikov iz vseh držav Evrope, tostran in onostran „železne zavese". Seveda so izza onstran „zavese" zastopniki samo med begunci iz teh držav.

Že v nedeljo so oddelki francoske, nemške in avstrijske mladine na motorjih pripeljali evropsko zastavo iz Strassburga v Špital na Dravi. To zastavo, ki naj bi združevala vse narode Evrope, so nato v ponedeljek prenesli v Beljak. Pod to zastavo se zbirajo v Strassburgu politike Evrope, ko se posvetujejo o evropski skupnosti in pod to zastavo se je zbrala v Beljaku mladina vseh narodov Evrope.

Zborovanje so pozdravili zastopniki avstrijske vlade (min. dr. Kolb), koroške deželne vlade (glavar Wedenig in poglavar Ferlitsch) in mnogi drugi. Predseduje zborovanju dr. Schürman iz Švice.

V torek je na zborovanju govoril državni podtajnik v avstrijskem notranjem ministrstvu, Graf, ki je v svojem govoru poudarjal nevarnosti komunizma in je pozdravil vse zasužnjene narode pod nadvlado komunizma.

Po arabskem svetu

Zemljiška reforma v Egiptu

V Egiptu so predstavniki vojske, predvsem general Naguib, zahtevali obnovo političnega življenja. Še preje pa je Naguib zahteval, da stranke odstranijo iz svojih vrst vse one, ki so znani po svoji veliki podkupljivosti in po drugih vrstah korupcije. — Nadalje se je Naguib sporazumel s predsednikom vlade, da bo ta izvedel zemljiško reformo. Po tem načrtu ne bi smel nikdo imeti več kot 80 hektarov zemlje, najmanjše kmetije pa bodo imele vsaj 1 ha zemlje. Veleposestniki bodo dobili odškodnino, ki bo izplačana v 30 letih. Nadalje zahteva vojska tudi ureditev najemninskega vprašanja za kmetijska zemljišča.

... in v Perziji

Prvič v zgodovini se je zgodilo, da je šah (vladar) pristal na to, da dobi tudi revno kmečko prebivalstvo v svojo last kmečko zemljo. Doslej je to prebivalstvo imelo na tej zemlji samo pravico delati za sramotno nizko odškodnino. Po novem zakonu so se morali vsi veleposestniki odpovedati 15% pridelkov v prid podeželskega prebivalstva. Na pritisk parlamenta je predsednik vlade ukinil obsedno stanje v Perziji s 13. 8.

Vlada Združenih držav poizkuša vplivati na vlado Velike Britanije, naj preneha delati težave dr. Mosadeku, ker to koristi samo komunistom. Ameriška vlada pravi, da grožnje Perziji in bojkot perzijskega petroleja niso sredstva za pridobitev Perzije, ampak za njeno izgubitev.

Llewellyn E. Thompson jr., novi visoki komisar in poslanik USA v Avstriji (USIS).

KRATKE VESTI

Papež Pij XII. je v svojem govoru kat. duhovnikom omenil, da je glavni **namen kat. Cerkve v delavskih vprašanjih** zmanjšati ozir. odstraniti socialne razlike.

Zavezniški svet na Dunaju je odobril soglasno predlog avstrijske vlade za **sprejem Avstrije v Organizacijo združenih narodov.**

Po sporočilu finančnega ministra naj bi se začela v mesecu septembru **dela** iz kredita 70 milijonov šilingov **za zmanjšanje brezposelnosti.** Koroška bi dobila le 600.000 šilingov.

Prejšnji teden se je mudil **na Koroškem novi vrhovni poveljnik britanskih** vojnih edinici v Avstriji, general Robert Elliot Urquhart.

Po poročilu celovškega dnevnika „Die neue Zeit" so se sestali **pri Otonu Habsburgu** v Alt-Oetingu na Bavarskem nekateri avstrijski politiki smeri OeVP in VdU.

Evropski vlak v Leobnu je obiskalo v dveh dneh 24.272 oseb. V 11 dneh je obiskalo vlak v Avstriji (Celovec, Graz, Leoben) 119.404 oseb.

Egiptovska vlada je odredila **zaplembo** vsega ogromnega in v Egiptu dosegljivega **premoženja bivšega kralja Faruka.**

Perzijski ministrski predsednik dr. Mohamed Mosadek je izdelal predlog za znatno **zvišanje obdavčenja veleposestnikov v Perziji.**

Češkoslovaški minister za narodno varnost Karel Bacilek je po radiu sporočil, da bo vlada **postrožila boj proti sovražnikom režima.**

Na posvetovanju v Londonu je bil dosežen sporazum med zastopniki Zapadne Nemčije in zastopniki 27 držav **o plačilu predvojnih nemških dolgov,** ki znašajo okrog 3 milijarde dolarjev.

Pri **volitvah predsednika južno-korejske republike** je dobil veliko večino dosedanji predsednik dr. Syngman Rhee.

V nedeljo je bil v Buenos Airesu ob velikih slovesnostih **pogreb** Evite Peron, žene argentinskega predsednika.

V južni Franciji je bila **ubita angleška družina** (oče, mati in dvanajstletna hčerka), ki je prišla tja na izlet z avtomobilom in je prenočevala v šotoru ob cesti.

Vse poljske pridelke v Pakistanu ogrožajo **silni roji kobilic.** V okolici glavnega mesta Pakistana (Karači) se je spustil roj kobilic, ki je 10 km dolg in 8 km širok.

SMRTNA NESREČA

Ob zaključku lista smo izvedeli, da se je smrtno ponesrečil maturant Jože Wieser, sin uradnika pri kmetijski bolniški blagajni v Celovcu, g. Tomaža Wieserja. Nesreča se je zgodila v počitniškem taborišču v Kostanci ob Bodenskem jezeru. Družini izrekamo prisrčno sožalje.

Politični teden

Po svetu . . .

V že razločnejših obrisih se kaže razvoj v Egiptu, kakršnega je bilo pričakovati in kar smo v zadnjem političnem pregledu poudarili: reformatorski nameni generala Naguiba sličijo onim velikega turškega prenovitelja, Kemala Ata Turka. Če je Naguib pričel s čiščenjem v političnem in gospodarskem življenju in se izogiba posegov v tradicionalne verske in nacionalne šege in razmere in v tem pogledu ne posnema Kemala Ata Turka, je to pač znak, da je splošni položaj v Egiptu tak, da tega ne dovoljuje. Tudi bi reforme na tem področju izzvale nejevoljo med nacionalističnimi množicami. Arabski nacionalizem temelji na odklanjanju vsega evropskega in muslimanske verske organizacije so jedro velikega nacionalističnega vala, ki preplavlja arabski svet.

Naguibova prva zahteva je bil odstop kralja, ker se je bal, da bi se za kraljevo osebo mogli zbrati tisti velikaški elementi, ki sicer niso bili edini, pa bi se mogli združiti v skupni nevarnosti. S tem, da jim je odvzel naslove „paša" itd., jih je pred ljudstvom ponižal. Vlada Ali Maherja, katero je praktično postavil Naguib, mu je poslušna in izvaja njegove ukaze. Kljub temu pa še ni mogoče govoriti o pravi diktaturi, ker obstoja parlament s strankami. Korupcija pa se je vgnezdila ne samo v vrhovih okrog bivšega kralja, temveč je zdaj ostala še nedotaknjena v strankinih aparatih. Drugi namen Naguiba je torej očiščenje strank vseh ljudi, ki imajo „maslo na glavi". To zahtevo je general večkrat ponovil in vsakikrat odločneje. V zadnji izjavi je povedal, da se tudi diktature ne bo ustrašil, če stranke ne bodo sledile „zahtevi ljudstva". Po strmoglavljenju kralja so v vsem egiptovskem časopisju zelo pogosta gesla kot „muslimanski bratje, arabska skupnost, volja ljudstva" itd. Iz tega marsikateri slikajo na stene strašilo političnega razvoja na levo, do revolucij in komunistične nevarnosti. Po vseh znakih sodeč pa namerava Naguib odpraviti monarhijo in uvesti nekako napol avtoritarno vladavino z obliko republike. O teh namenih priča izjava njegovega vladnega predsednika, da hoče spomladi razpisati volitve in novoizvoljeni parlament naj spremeni ustavo.

Vso oblast v Egiptu ima danes armada. Nadaljnji razvoj zavisi od odnosov do političnih strank.

Poslabšani odnosi med arabskim svetom in Zapadom

se kažejo na vseh koncih in krajih. Francozi krpajo svoj protektorat v Tunisu z novimi reformami in ponudbami, ne da bi mogli spor vsaj za bližnjo bodočnost poravnati. Tuniški nacionalisti odklanjajo francoske posredovalne predloge in zahtevajo lastno samostojno državo. Na zadnjem zasedanju UNO se je Francozom ob podpori zavezniških sil posrečilo spraviti tuniško resolucijo z dnevnega reda. Na letošnjem jesenskem zasedanju, zlasti po dogodkih v Egiptu in Perziji, bo to mnogo težje.

Perzijska vlada je sicer ponudila Angliji razgovore o poravnavi petrolejskega spora, vendar na tej podlagi, da Angleži pristanejo na pogajanja v okviru perzijskega zakona o podržavljenju anglo-perzijske petrolejske industrije. Na to Angleži niso pristali, ker bi to pomenilo, da se odrekajo solastništvu petrolejskih vrelcev.

V Londonu so močno razočarani, ker se niso uresničila pričakovanja, da bo perzijska vlada morala kloniti spričo težkega gospodarskega položaja. Mosadek seveda išče izhoda na vse strani, popustiti pa Angležem noče. Perzijska vlada je poslala med drugim spomenico na Arabsko ligo, naj ji ta pomaga v borbi proti petrolejski družbi Anglo-Iranian.

Amerikanci vidijo v razvoju v Perziji predvsem politično nevarnost, kajti nevarnost padca Mosadekove vlade prihaja predvsem s skrajne levice. Če Mosadeku ne uspe uravnovesiti političnega in gospodarskega stanja v deželi in bi prišlo do kaosa, bi bila komunistična „Tudeh" stranka prva, ki bi poskusila z državnim udarom priti na oblast. Velesile spremljajo dogodke v arabskem svetu z največjo pozornostjo, ker razvoj v teh deželah v veliki meri vpliva na odnos moči med Vzhodom in Zapadom.

Ko že to dvoje omenjamo, je treba pripomniti, da se je v nekaterih primerih spet pokazalo, da med zapadnimi velesilami še ni pravega soglasja in enotnega postopanja. Amerika je za „močno politiko" napram komunizmu in SSSR, medtem ko bi Angleži radi postali zlata sredina in posredovalec. V tem pogledu je Churchillova linija enaka Attleejevi. Medtem ko je Attlee bolj iz ideoloških razlogov skušal voziti srednjo pot, hoče Churchill veliko in močno Veliko Britanijo, ki bi imela isto besedo kot USA in SSSR. Znaki za manjšo krizo v odnosih USA do evropskih zaveznikov pa bi bili sledeči: Anglija in Francija hočeta zmanjšati vojaški proračun in s tem bi skupna evropska armada ne mogla postaviti do konca leta 1953 dogovorjeno število divizij in letalstva. Farncoski vladi je Amerika odklonila ponovno posojilo. Francozi se nad tem razburjajo in pravijo, da se pač ne bodo mogli oborožiti, Amerikanci pa se hudujejo nad francosko zahtevnostjo in pravijo, da so Francozi zanemarili svoje gospodarstvo in oborožitev. Dne 28. tega meseca bo sestanek Sveta Atlantske zveze in takrat bosta pač obe vladi — francoska in angleška — morali zavzeti svoji stališči.

V Honolulu je bila konferenca med USA, Avstralijo in Novo Zelandijo, ki imajo med seboj vojaško obrambno pogodbo, takozvano „tihomorsko". Nekoliko pozornosti je vzbudilo dejstvo, da Anglije ni bilo poleg, čeprav sta Avstralija in Nova Zelandija člana britanske skupnosti. Tudi v načrtih zapadnih sil, da bi ustanovili na bližnjem Vzhodu blok držav po vzorcu Atlantske zveze, so močne razlike med stališčem Amerike in Anglije. Amerikanci se trudijo tudi arabske države pridobiti v to zvezo, za te so pa Angleži precejšnje strašilo.

V Evropi se debate in pogajanja okrog Posarja vlečejo naprej. Francoski zunanji minister Schuman je predlagal, naj bi to sporno deželo „poevropili". Postala naj bi samostojna država v bodoči Panevropi in zato naj bi se obe vladi — nemška in francoska — že sedaj o tem pogodili. Nemški kancler Adenauer je v svojem odgovoru dejal, da naj obe vladi najprej točno določita svoje predloge v tem pogledu, pač pa naj bi še prej posarsko ljudstvo z glasovanjem odločilo, če želi imeti lastno državo.

Med Grčijo in Bolgarijo bi skoraj prišlo do nevarnega oboroženega spopada. Državi se prepirata radi nekega otoka na mejni reki Marici. Ta otok po mirovni pogodbi pripada Grčiji, bil pa je neobljuden. Pred meseci so ga nenadoma zasedli Bolgari in so ga nato na grške proteste najpreje izpraznili, nato so ga spet zasedli. Tokrat so Grki pripeljali vojaštvo in topništvo ter pričeli otok obstreljevati, ko so zapazili na njem bolgarske vojake. UNO komisija je Grkom priznala pravnost njihovega postopka, toda s svojim posredovanjem je obenem preprečila večji oboroženi spopad. Bolgari so se umaknili in Grki so prenehali streljati.

. . . in pri nas v Avstriji

Samo na kratko omenimo dva dogodka, ki sta verjetno v zvezi.

Na Dunaj je prispelo odposlanstvo ameriškega urada za obnovo pod vodstvom posebnega poslanika za Evropo Will. R. Draper-ja. Namen tega obiska je, da se ameriški zastopniki porazgovorijo z avstrijskimi ministri o vseh vprašanjih gospodarstva, denarništva in zunanje trgovske politike. Porazgovorili se bodo pa tudi o tem, kako in pod kakšnimi pogoji bo Avstrija še v naprej dobivala ameriško pomoč in kako bo smela ali pa morala to pomoč uporabljati.

Ker so v uradu za ameriško pomoč obravnavali tudi nekatere nepravilnosti, ki so jih po nekaterih navedbah zagrešili nekateri avstrijski denarni zavodi v zvezi z ameriško pomočjo, bodo gotovo tudi o tem kočljivem vprašanju sedaj na Dunaju govorili.

Zato pa poizkušajo spravljati s tem nekateri v zvezo aretacije nekaterih vodilnih uradnikov pri podržavljeni banki Kreditni zavod (Creditanstalt). Sicer pravi policijsko poročilo, da so bili uradniki tega bančnega zavoda aretirani zato, ker so osumljeni nepravilnega poslovanja s tujimi plačilnimi sredstvi, bo pa preiskava pokazala, če ni mogoče še kaj drugega v ozadju.

Koroška, zlasti pa glavno mesto Celovec, je bilo v preteklem tedno pod vtisom blagoslovitve nove palače koroške Trgovske zbornice in pa pod vtisom začetka Koroškega velesejma.

O teh dveh dogodkih pa poročamo posebej.

Koroški velesejem je odprt

V četrtek, dne 7. avgusta, je bil za Celovec in za celo Koroško ter za gospodarstvo dežele zgodovinski dan. Ta dan je bila odprta v Celovcu razstava, ki ima letos prvič naslov sejma in ne več navadne razstave. To je 1. koroški sejem, kateremu želijo in napovedujejo, da se bo razvil polagoma v pravi velesejem lesnega gospodarstva.

Številne goste je pozdravil predsednik Koroškega sejma, mestni svetnik Novak. Med povabljenimi gosti pa so bili med drugimi: Zvezni minister za trgovino in obnovo Böck-Greissau, deželni glavar Ferd. Wedenig in namestnik dež. glavarja H. Ferlitsch ter vsi člani koroške deželne vlade. Nadalje kot zastopnik britanske zasedbene oblasti Mr. Goschen, celovški župan Peter Graf z mestnim svetom in vsemi občinskimi odborniki, podpredsednik koroškega deželnega zbora Ritscher, predsednik zveze trgovskih zbornic bivši minister ing. Raab, predsedniki koroške trgovske, kmetijske in delavske zbornice ter še številni zastopniki oblasti, uradov in korporacij.

V svojem govoru je predsednik **Novak** poudarjal, da je Koroški sejem plod skupnega dela vseh zbornic, uradov in organizacij. Saj je le iz tega skupnega dela vseh mogel nastati iz začetne male obrtne razstave v Celovcu današnji Koroški sejem. S tem je ustvarjena v Celovcu ustanova, ki naj bi prikazala les od njegovega postanka kot surovine pa do vseh posameznih izdelkov. Zaradi svoje zemljepisne lege je za tako prireditev Koroška najbolj poklicana.

Za njim je govoril najpreje celovški župan **Peter Graf**, nato pa predsednik zbornice obrtnega gospodarstva **dipl.-ing. Robert Rapatz**, ki je označil razvoj prireditve razstav v Celovcu, velik pomen te ustanove za koroško gospodarstvo, zlasti še z ozirom na lesno gospodarstvo.

Predsednik koroške kmetijske zbornice **ek. sv. Gruber** je poudaril, da razvoj razstave v smeri lesnega sejma odgovarja naravi koroškega gospodarstva. Zato je tudi kmetijstvo v vedno večji meri udeleženo na tej prireditvi, ki naj bi bila čvrsta vez med mestom in podeželjem pa tudi med našo deželo in sosednim zamejstvom.

Po govoru predsednika Delavske zbornice in pa komerc. svet. **Sagaischek-a** je v imenu deželne vlade pozdravil prireditev deželni glavar **Ferd. Wedenig**, za njim pa zvezni minister za trgovino in obnovo **Böck-Greissau**. V svojem govoru je poudaril minister važnost odločitve, da postane koroški sejem specialna razstava lesnega gospodarstva. S tem si je zagotovila Koroška odločilno besedo v avstrijskem gospodarstvu. Minister je izrazil upanje, da se bo Koroški posrečilo prevzeti vodilno vlogo pri avstrijskem izvozu lesa, kateri izvoz je treba spet poživiti in povečati. Ta prireditev naj bi postala most do prijateljskih sosednjih dežel, ki naj bi omogočil živahne in dobre odnose s Trstom, z Italijo in Jugoslavijo. Tako bomo tudi mi prispevali k skupnemu evropskemu gospodarskemu prostoru.

Ob 100-letnici Trgovske zbornice

V sredo, dne 6. avgusta, je bila v novih prostorih Trgovske zbornice v Celovcu slavnostna seja zborničnega sveta, da proslavi stoletnico obstoja koroške Trgovske zbornice in prisostvuje slovesnosti blagoslovitve nove palače Trgovske zbornice.

Predsednik zbornice dipl.-ing. Robert Rapatz je najpreje pozdravil številne goste, med katerimi so bili: krški škof dr. Köstner, minister za trgovino Böck-Greissau, predsednik trgovskih zbornic ing. Raab, dež. glavar Ferd. Wedenig, člani deželne vlade, predsedniki tržaške, furlanske in slovenske trgovske zbornice, predsednik koroške kmet. zbornice in še mnogi drugi.

Pred blagoslovitvijo je **škof dr. Köstner** poudaril, da ima deset božjih zapovedi veljavo v vsem življenju, torej tudi v gospodarstvu in socialnem redu.

Po blagoslovitvi je govoril predsednik **dipl.-ing. R. Rapatz**, ki je orisal najpreje zgodovino zbornice v 100 letih, nato pa pomen zbornice in njenega dela za gospodarstvo na Koroškem ter končno nujnost skupnega in vzajemnega dela med vsemi tremi koroškimi zbornicami.

Nato so izrazili čestitke k zborničnemu jubileju dež. glavar Wedenig, predsednik kmetijske zbornice K. Gruber, predsednik koroškega združenja industrialcev Kern, predsednik koroške delavske zveze Herke, tajnik delavske zbornice Feik, dež. svetnik Sagaischek, celovški župan Graf, predsedniki trgovskih zbornic za Slovenijo, za Svobodno tržaško ozemlje in za Furlanijo.

Minister za trgovino je v svojem govoru omenil, da so nastale trgovske zbornice iz odpora proti policijskemu uravnavanju gospodarstva in v težnji za samoupravo v gospodarstvu. V tem smislu delujejo trgovske zbornice v razširjenem delokrogu še danes in so nujno potrebne ustanove tudi upravnim oblastem pri urejevanju gospodarskega življenja.

Predsednik trgovskih zbornic in bivši minister ing. Raab je v svojem govoru označil kot vodilo trgovskih zbornic načela francoske revolucije: Enakost, svoboda, bratstvo. Vedno smo spoštovali enakost. V svobodi se je iz delavskega stanu povzpelo 80 odst. onih, ki so danes zastopani v zbornici in v bratstvu medsebojnega zaupanja raste naše delo. Novo zborično poslopje v Celovcu naj ne bo urad, ampak naj bo zbornica edino in izključno le zastopstvo vsega obrtnega gospodarstva na Koroškem.

Protikomunistična manifestacija

V nedeljo, dne 6. julija letos, je bila v Chicagu v Združenih državah velika protikomunistična prireditev. Zborovanje, pri katerem se je zbralo preko 1000 ljudi raznih narodnosti, je priredilo Društvo ameriških prijateljev protiboljševistične zveze narodov. Namen tega zborovanja je bil, da seznani ameriško javnost s komunistično nevarnostjo in da pokaže trpljenje narodov, ki jim vladajo komunisti.

Trije govorniki so najpreje orisali položaj v Baltskih državah (Litva, Estonska in Letonska). Nato so govorili o položaju v Ukrajini, na Slovaškem in na Hrvaškem. Razmere v Sloveniji je lepo orisal rev. Leonard Bogolin, župnik slovenske fare sv. Štefana v Chicagu. Govorila sta še dva govornika o pronicanju komunistov v ameriško javno življenje.

Ob koncu zborovanja je bila sprejeta resolucija, ki poziva ameriško vlado, naj moralno in gmotno podpre organizacijo protiboljševistične zveze narodov. Ameriška vlada naj javno proglasi pravico do samoodločbe narodov. To bo največje jamstvo, da Amerika ni zapustila narodov, ki so pod komunistično diktaturo. Vsem narodnostnim skupinam mora biti priznano, da imajo pravico s samoodločbo doseči svoje demokratične vlade.

MOLITEV ZA MIR

Državljani 60 držav so sklenili, da bodo molili za uspeh Združenih narodov, da bi uspeli pri njihovem delu za svetovni mir. Te skupine pripadajo organizaciji, ki se imenuje Laymenovo gibanje s sedežem v New Yorku. Organizacija izjavlja, da se morajo ljudje obrniti na Boga, da bodo lahko zgradili svet miru, možnosti za delo in upanja za vse.

ZA ŽELEZARNO V ZENICI

General Electric Company Ltd iz Londona in Invest Import iz Beograda sta nedavno sklenili pogodbo, po kateri bi britanska tvrdka dobavila železarni v Zenici popolnoma novo opremo za topilnico, ki bo stala 1 milijon funtov šterlingov. Popolno strojno in električno opremo za novo topilnico bodo izdelali v tovarnah Fraser & Chalmers Engineering Works" in „Witton Engineering Works", ki pripadata koncernu General Electric. Naročilo mora biti izvršeno v dveh letih.

MONTANSKA ZVEZA

V nedeljo je začela s svojim delom Evropska montanska zveza. Najpreje so bili vzpostavljeni posamezni uradi. Ta dogodek je pozdravil ameriški zunanji minister Dean Acheson v posebnem brzojavu, kjer pravi: „Združene države bodo z vsemi silami podpirale to ustanovo, ker pomeni prvi velik korak k združitvi Evrope. Zato moremo vzpostavitev Montanske zveze označiti kot važen dogodek v zgodovini Evrope."

'Slavček' gostoval v Holandiji

Po nastopih v Nemčiji, o katerih smo v našem listu že obširno poročali, se je napotil oktet „Slavček" med slov. rojake v Holandijo. Mladina, a tudi starejši Slovenci, kateri so naseljeni v provinci Limburg v južnem delu Holandije, so bili ob našem prihodu sredi priprav za veliko prireditev v glavnem gledališču mesta Heerlen, ki šteje 60 do 70.000 prebivalcev.

Na to prireditev so zadnje dni skoraj dnevno vabili tudi razni holandski listi ter so še predvsem podčrtavali nastop koroških pevcev v Schouwburg (t. j. gledališče). Program prireditve je bil nadvse pester. Če bi se ta prireditev vršila na koroških tleh, bi jo morali prištevati k eni največjih po letu 1945. Obširni program je trajal v soboto, dne 27. julija 1952, od osmih do pol dvanajstih zvečer. Prireditev je otvoril predsednik slov. prosvetnih društev sv. Barbare v Limburgu, gospod Parfant, kateri je pozdravil številno občinstvo, Slovence in Holandce ter predvsem navzočnost koroških gostov, kateri so se po lanskoletnem obisku v Holandiji zopet odzvali povabilu in prišli s svojo narodno pesmijo med Slovence v Holandiji.

Ob 25 letnici obstoja slov. prosvetnih društev v Lindenheuvel-u in Eygelshoven-u se je razvil pred gledalci, skoraj bi rekel, lep barven film slov. narodne umetnosti.

V svojih narodnih nošah se je zbrala slovenska mladina po otvoritvi okoli slike patra Teotima, ki je letos nepričakovano umrl. Slovenci tega holandskega patra, kateri se je naučil slov. jezika, nikoli ne bodo mogli pozabiti, toliko je žrtvoval zanje. V toplih, vsebinsko globokih besedah, se je spomnil duhovni vodja Slovencev patra Teotima ter klical slov. mladini naj se zvesto drži naukov, ki jih je sprejela od patra.

Od vseh strani so žarometi v različnih barvah osvetljevali sliko preč. g. Teotima, ljubitelja in zagovornika Slovencev. Ta spomin na širokogrudnega demokrata Holandca pa je bil tudi dokaz, kako časti Slovenec vsakega, kateri spoštuje slov. narod in se zanj tudi žrtvuje.

Nato sta nastopila združena pevska zbora „Zvon" iz Heerlerheide in Eygelshoven-a ter odpela z občutjem nekaj slov. pesmi. Nadvse veseli smo bili moškega zbora iz Lindenheuvel-a, katerega so šele pred nekaj meseci ustanovili. Lepo je napredoval. Da so nastopili tudi letos zopet slov. harmonikarji, je mislim samo po sebi razumljivo, kajti tako dobrih igralcev ne more noben prijatelj pogrešati.

Predno je zadonela pesem „Slavčka", je spregovoril še pevovodja okteta, g. prof. dr. Valentin Inzko, kateri se je zahvalil gospodu predsedniku Parfantu za pozdravne besede in tolmačil tople pozdrave iz nekdanje zibelke slovenstva. Nadaljeval je: „Prinašamo vam največji zaklad, katerega čuvamo koroški Slovenci že skozi stoletja, našo slov. narodno pesem. Z njo vam hočemo pričarati za nekaj ur košček domovine na tuja tla. Ta pesem naj vzbudi v vas globoko ljubezen do slov. besede in lepot naše zemlje. Poveže naj slov. Koroško z v Holandiji živečimi Slovenci v veliko bratsko skupnost, ter naj pomaga še povečati in utrditi naše prijateljsko razmerje."

V nadaljnjem nagovoru se je g. dr. Valentin Inzko zahvalil slov. družinam, pri katerih so bivali Korošci teden dni, za njihovo gostoljubnost ter je naglasil, da je bila ta neprekosljiva, saj so gospodinje, pri katerih so pevci prenočevali, znale nadomestiti tem z odprtim srcem njihove matere in žene. Po povabilu g. pevovodje, naj obiščejo tudi Slovenci iz Holandije enkrat Koroško, je zajel „Slavček" srca vseh poslušalcev z domačo pesmijo, predvsem pri prvih so imeli vtis, da se hočejo pevci še enkrat iz vsega srca zahvaliti vsem družinam za ljubezniv sprejem in postrežbo. Zanimivo je dejstvo, da je, kakor na Koroškem, tudi v tujini najbolj navdušila in razveselila poslušalce koroška narodna pesem.

Med prvim in drugim delom nastopa „Slavčkov" so sledile po kratkem odmoru skioptične slike iz Koroške. Holandci, ki poznajo samo ravnino, so bili naravnost presenečeni nad lepimi pokrajinskimi slikami, niso se mogli nagledati naših gorskih velikanov, jezer in planinskega raja s preprogo narcis.

Z zanimanjem so sledili razlagi vsebine o Miklovi Zali in kralju Matjažu.

Kot zaključek večera, katerega je z vso skrbnostjo in natančnostjo vodil in pripravil s svojimi požrtvovalnimi sodelavci preč. g. Nande Babnik, je sledila opereta „Večer na vasi". Venček za venčkom narodnih pesmi je sledil, bil je to res pravi obisk v slovenski vasi. Gospodična Milka Hartman, ki je to opereto priredila, je sama sodelovala v rožanski narodni noši.

Holandski časopisi so o tej jako dobro uspeli prireditvi pisali nadvse pohvalno. Prireditev je prikazala Holandcem bistven del slov. narodnega blaga, Slovencem pa zapustila neizbrisne vtise ter osvežila spomine na domovino.

Poleg sodelovanja „Slavčka" pri tej prireditvi, je pel oktet tudi po radiu Maastricht v Holandiji ter obiskal s svojo pesmijo mnogo slovenskih družin.

Iz Holandije se je oktet podal z modernima avtoma v Francijo.

JAVNA ZAHVALA

Ob priliki naše turneje po Zapadni Evropi smo doživeli povsod, kamor smo prišli, tako prisrčen sprejem in našli gostoljubna srca, da tega ne bomo mogli nikdar pozabiti. Zato se vsem rojakom v Nemčiji, Holandiji, Franciji in Belgiji najtopleje zahvaljujemo za veliko razumevanje ob tej priliki. Pri slov. družinah, kjer smo prenočevali in bili na hrani, smo se počutili kot doma. Lepo obiskane prireditve so nam bile dokaz, da slov. misel med izseljenci še živi. Prisrčna hvala Vam, rojaki, za udeležbo; vemo, da je bila včasih povezana z velikimi žrtvami, saj so nekateri prišli k prireditvam 50 in še več km daleč.

Gotovo bi ne želi tako velikega uspeha, če ne bi bilo vse tako lepo organizirano in pripravljeno. Tedne pred nastopom že so se trudili za dobro izpeljavo turneje: preč. g. BOŽIDAR TENSUNDERN v Nemčiji, preč. g. NANDE BABNIK v Holandiji, preč g. mons. VALENTIN ŽUPANČIČ v provinci Pas-de-Calais v Severni Franciji, preč. g. NACE ČRETNIK, vodja „Jugoslovanske katoliške misije" v Parizu, preč. gospod ZDRAVKO REVEN iz Charleroi in preč. g. VINKO ŽAKELJ iz Luik-a v Belgiji.

S svojim trudom so omogočili preč. gospodje izpeljati največjo turnejo koroških Slovencev. Po tem potovanju „Slavčka" so se vezi med brati Slovenci spet obnovile, utrdila se je ljubezen do matere, domovine in Boga.

Zahvalo smo dolžni tudi gospodu D. OGRIZKU iz Pariza, katerega gostoljubnost nam bo ostala v neizbrisnem spominu.

Vsem in vsakemu posebej prisrčna hvala za dober izid te turneje.

Dr. Valentin Inzko,
za oktet „Slavček".

STARŠI IN DEKLETA

Jesen se bliža. Ali ste se že odločili? Ob vseh svetih se bodo zopet odprla vrata v naših gospodinjskih šolah. Starši, poskrbite svojim hčeram strokovnega znanja in pošljite jih v gospodinjske šole naših šolskih sester.

Št. Jakob in Št. Rupert se pripravljata na tečaje. Odlične učne moči bodo skrbele, da dobijo dekleta res to, česar tako nujno potrebujejo za svoj poklic kot gospodinje in matere.

„Kmečka gospodarska zveza" bo letos v večjem številu priredila kuharske tečaje po vaseh. Ti tečaji pa ne morejo biti in niso nadomestilo za gospodinjske šole, marveč so le bolj priprava za te šole.

(Glej članek o pomenu gospodinjskih šol na 6. strani današnje številke „Našega tednika").

Kratek odgovor

Glede članka v 55. štev. „Slov. vestnika" študentje-igralci „Dr. Fausta" na Radišah na kratko omenjajo sledeče:

Ne moremo smatrati kot resne trditve „Slovenskega vestnika", da so se baje „ljudje spraševali, zakaj niso prinesli študentje na Radiše izvirno slovensko igro, ne pa prevod . . ."

Opozarjamo pa, da igra „Dr. Faust", ki smo jo uprizorili, ni nikak prevod iz nemškega, ampak je izvirnik, čigar pisatelj je Nenemec, Slovan.

Ideja, ki jo je vzel Goethe za podlago svojemu delu, ni nemška, marveč človeška. Saj je žal tudi še dandanes mnogo ljudi, ki zapišejo svojo dušo za zemske dobrine hudiču!

Dopisnik članka v „Vestniku" ne pozna dr. Fausta (Goethe) in tudi ne tega, kar je mednarodno blago!

Pripomniti pa hočemo še tudi to, kar trdi dr. Ivan Pregelj o „Hlapcu Jerneju", da je namreč to Cankarjevo delo veleumetnina pa tudi velezmota! S tem pa nočemo nikakor postaviti Cankarja v slovenski literaturi v ozadje.

Resnica pa je, da nočemo poglobiti komunistične ideje v srcih slovenskega katoliškega ljudstva.

Igralci

Naše prireditve

Študenti vas iskreno vabijo vse, od blizu in daleč, na lepo kulturno prireditev, od katere boste odšli res zadovoljni. Ponovili bodo v nedeljo, dne 17. t. m., ob pol 3. uri popoldne v Globasnici pri Šoštarju igro „Dr. Faust".

Videli boste na eni strani obupano srce Fausta, na drugi pa šaljivega Pavliha, ki vas že težko čaka. Pridite torej v obilnem številu!

V nedeljo, dne 17. 8. 1952, ob deseti uri bo pri Pliberški koči na Peci sv. maša.

Farna mladina v Nonči vasi vabi za v petek, dne 15. 8., na kulturno prireditev, ki bo v Šimnovem stogu ob treh popoldan.

Karel Mauser:

Jamnik

(19. nadaljevanje)

Peter se v mislih počasi razgleduje po dekličih. Vsaka ga ne bo hotela. To Peter ve. Na Kolovem brdu ni nič. Se reče, je, pa za bajtarja ne. Posebno ne za Rakarja.

Na Podblici bi se morda kaj dobilo. Tudi v Lajšah še niso vse oddane. V Nemilah je tudi nekaj bajtarskih. Sicer je pa Petru vseeno, če gre za žensko tudi v Besnico. Da se le Lojz kako odloči.

Barbara je vendar živela v Petrovem srcu. Peter je to občutil. Zato je misli nenadoma pretrgal in se zavlekel na pograd. Kaj bi razgrebal, ko človek ne ve, kaj še vse pride!

Bo že kako.

Tomažinov hlapec je bil zgoden, pa vendar je bil Peter že pri delu.

„No, Rakar, kako?" se je smejal Tomažin.

„Boljše ne more biti. Sinoči sem že mislil, da bi kar za zmerom ostal v tvoji bajti."

„Ti ne diši doma?"

„Eh, pustiva tisto," je nenadoma rekel Peter. „Bomo kar naložili."

„Včeraj je bil Lojz pri meni," je Tomažin priprl oči in gledal v Rakarjevega.

„Se mu za denar mudi," je skušal biti miren Peter.

„Mislim, da mu tudi ni bilo vseeno, ker te ni bilo domov. Saj morda ni prišel iz svoje volje."

Peter ga je bedasto pogledal.

„No, tako mislim, da je tisto zavoljo denarja kar tako blebetal. Saj je vedel, da bo denar dobil. Je prehitro vprašal po tebi. Jaz sem se naredil neumnega. Kar vzdignilo ga je. Samo zavoljo tebe je prišel vohat. Sem koj uganil. Bo ženska po sredi, čeprav se delaš neumnega. Sicer sem pa že nekaj slišal od Kočarjeve."

Tomažin bi rad načel pogovor, pa se Peter ni dal ujeti.

„Kar pustimo, Tomažin. Vsak po svoje. Tale hlod zavalimo prvi, bo močno sedel na dnu."

Tomažin je videl, da Petra ne bo odprl. In je še on zgrabil za cepin.

Ko je odpeljal, sta Peter in hlapec pričela spuščati po drči še zadnje hlode. Pred mrakom je treba končati. Tomažin ponoči ne bo vozil. Je prenerodno.

Tomažinov se je kar oddahnil, ko sta končala.

„Na prekleto ženeš človeka," si je obrisal pot.

„Ko bi pošteno ne zagrabila, bi ne končala danes. Sam si videl."

Tudi Peter je bil moker.

Ponudil je hlapcu borovničevca.

„Na, nagni, da se ne prehladiš."

In še sam je nagnil.

Potlej si je s trdimi prsti zvil cigareto. Ko je prišel Tomažin in so naložili, je Peter zadel cepin na ramo.

„Tomažin, ključ od bajte ti bom že prinesel med tednom. Ne bom pustil odprte. Tudi počedil bom za seboj."

„Prav. Ko prideš, ti plačam, kar sem dolžan. Dober delavec si bil. Tudi za naprej ne obljubi drugim. Pri meni imaš vedno delo."

„Že prav, Tomažin. Drži."

Pred kočo je Peter še gledal za sanmi. V tem hipu mu je bilo žal, da je delo končano. Ko bi se vsaj še nekaj časa vleklo.

Vsaj še toliko, da bi v srcu utihnila misel na Barbaro.

9

Peter je prišel domov šele v torek pod noč. Kar ni se mogel ločiti od prijazne koče.

Lojz se ga ni nadejal. Ko je Peter zaropotal v veži s cepinom, se je zdrznil. Vedel je, da se je Peter s svojo trmo že daleč prikopal in da mu nič več ni kos.

Tudi z Barbaro ni vse tako kakor je mislil. Zavoljo roke se je sicer lepo izgovoril. Pri hlodih je nesreča hitro. Toda v nedeljo, ko Petra ni bilo domov, je bila pa vseskozi na trnju. Zavoljo nje je pravzaprav lezel v Lajše k Tomažinu. Toliko, da je vedel, da se mu ni nič zgodilo. Videl je, da je Barbari kar odleglo.

In zdaj je Peter tu.

Ko je stopil v hišo, se je po Lojzu komaj ozrl, tudi pozdravil ni. Odložil je oprtnik in sedel k peči. Pa se je spet kmalu vzdignil in si šel pripravit večerjo. Lojz se ni zganil.

Po večerji je Peter spet sedel k peči. Pričel se je molk, ki ga je že v naprej čutil. Vendar se ni mogel premagati, da bi ne usekal po Lojzu.

„Zdaj, ko si bil sam, si lahko po svoje godel."

Lojz se ni premaknil. Samo stisnjene pesti so mu ležale na mizi.

Ta večer Lojz ni šel k Kočarju. Mu je bilo nerodno. Povedati bi moral, da je Peter prišel domov. Jutri bo pa Barbara že po drugih zvedela.

Peter je šel kmalu spat. Utrujen je bil in dolgčas mu je bilo. Je bilo le lepo v bajti tam v gmajni.

Slišal pa je, da je Lojz že dolgo štorkljal po bajti. Ga je nosilo.

Tako je stopil Peter spet na Jamnik. Tokrat ves drug, kakor da je materina smrt obrisala z njega še tisto zadnjo šlevavost, ki se ga je držala.

Lojz, ki skoraj celo noč ni zatisnil očesa, je vedel, da se je Peter odločil za borbo in da bo nekoč vrgel pred Barbaro besede, ki bi znale preobrniti življenje v Rakarjevi bajti.

Barbara še ni dala zadnje besede. In Grogorjevka je s svojim jezikom tudi že naredila svoje.

„Lahko, da je Lojza kaj pritisnilo. Gotovo pa ni. Sta oba na isto privezana in v samoti se lahko marsikaj zgodi."

Zlodjeva baba!

Zato je Barbara tako bodla v Lojza zavoljo roke. Ne verjame sicer Grogorjevki, sumi pa nekaj.

(Dalje prihodnjič)

Ob jubileju bisero-mašnika

Odkar je leta 1806 slavni Urban Jarnik pod košato zeleno lipo zraven cerkve v Št. Štefanu pel novo mašo, se je v fari veliko izpremenilo. Od nekdaj tako mogočne lipe samo še preostali ogromni štor z razsežnimi koreninami o njeni nekdanji slavi izpričuje. Podobno pa tudi to, kar je v ljudstvu še dobrega zakoreninjenega, čeprav vrha manjka in je deblo razsekano, izpričuje, koliko je nekoč med njim lepšega in boljšega živelo in cvetelo.

To so mislili častitljivega 83 letnega starčka, šenštefanskega gospoda župnika in duh. svetnika Antona Pelnar-a, ki je dne 21. julija tukaj slovesno obhajal svojo biserno mašo. Kakor močna korenina sega globoko v rodovitno zemljo, tako se je tudi naš jubilant v dolgih 52 letih povezal s svojo faro, z ljudmi najrazličnejših slojev.

St. Štefan na Zilji je po legi hribovska fara. To izpričuje že razgled s farnega pokopališča, ki leži na prijaznem gričku, nedaleč od farne cerkve. Ako pa se potrudiš po prijetni planinski poti k dobro uro oddaljeni podružnici, imenovani Šteben, boš imel razgled, da boš strmel. Kakor s kake prižnice, tako s Štebna pregledaš vso Ziljsko dolino. Naravnost bi lahko videl sv. Višarje, ako bi proti jugu ne bil na poti visoki Ojsternik.

Sem, na to planoto, je Gospod Bog poklical našega jubilanta že pred 25 leti za pastirja svoji čredi. Blagor služabniku, ki gre voljno tja, kamor ga Gospod kliče! Večje so težave, lepše je plačilo. Tako vodi naš jubilant težavno šentštefansko faro že čez 50 let. Niso mu bila prihranjena razočaranja in ponižanja. Ta so zadevala in še zadevajo vsakega gorečega duhovnika, zlasti še slovenskega. Po rodu Čeh, po srcu pa Slovenec ni nikdar klonil ali skrival svojega prepričanja. Je, kakor trden samozavesten hrast, ki se ne zgane, ko se grmičevje po smeri vetra okrog njega upogiba. „Sem, kar sem," to je njegova beseda in vsak, kdor pride z njim v stik, spozna, s kom ima opraviti.

Je pa naš slavljenec podoben tudi domači lipi. Kakor ona cveti in diši za čebelice vseh panjev in ponuja hladilno senco vsakemu potrebnemu, tako tudi naš gospod župnik kljub svoji zavednosti, poln razumevanja posveča svojo duhovniško skrb vsem svojim faranom, brez razlike jezika ali stanu.

Zaradi takega lepega značaja, odločnosti in učenosti, zlasti še zaradi njegove izredne bistroumnosti in izkušenosti, so mu bile od škofijstva že večkrat poverjene težavne in sitne naloge. Vse te je vedno izvrstno izpeljal. V znak priznanja je bil že leta 1907 imenovan za škof. duh. svetnika.

Takšni možje zaslužijo naše spoštovanje. To je bilo našemu g. župniku izkazano zlasti sedaj, za 60 letnico mašništva. Prejel je mnogo čestitk. Tako zlasti od samega prevzv. krškega škofa dr. Köstnerja, g. kanonika dr. Blüml-a, g. šmohorskega okr. glavarja dr. Schwarz-a in še veliko drugih. Počastila ga je vsa duhovščina dekanije Kötschach s pismenim voščilom, duhovščina domače šmohorske dekanije z g. dekanom Pietschnikom na čelu pa s svojo udeležbo pri jubilejni slavnosti. Te slavnosti so se udeležili tudi predstavniki domačih oblasti, g. župan za občino, orožništvo, člani družine grofa Aichelburg-Rummerskirch, g. baron Dreihahn-Hollenia in velika množica faranov. Mnogi od teh so mu prinesli tudi lepe darove in cvetje.

Po želji g. dekana se ni slovesnost biserne maše obhajala natančno na 60. dan posvetitve, t. j. 19. julija, ampak v ponedeljek, dne 21. julija. Vkljub delovnemu dnevu je bila slovesnost tako po vsebini kakor tudi po udeležbi nadvse lepa.

Pri pozdravu pred župniščem sta lepo deklamirali Rozi Urbanc, pd. Mežurčeva iz Šmovčič in Traudi Melchior, pd. Korparjeva iz Št. Štefana, prva v nemškem in druga v slovenskem jeziku. Nato je po kratkem pozdravu v imenu vseh faranov domači g. kaplan položil biseromašniku na glavo isti venec, ki ga je nosil jubilant kot novomašnik in ga še vedno čuva in hrani kot drag spomin. Ravno tako je g. jubilant sprejel iz rok g. kaplana isti križ, katerega mu je kot novomašniku pred 60 leti dala njegova mati. Ko je sivolasi starček poljubil svoj novomašni križ, skoro nobeno oko pričujočih ni ostalo suho. Najbolj ginjen pa je bil g. jubilant sam.

Po teh voščilih je g. jubilant opravljen v mašna oblačila in spremljan od 13 svojih duhovnih sobratov in pobožnega ljudstva odšel v procesiji v cerkev, da tam opravi slovesno zahvalno daritev. Za uvod je iz prižnice spregovoril šmohorski g. dekan in prosil biseromašnika, naj vsem podeli svoj jubilejni blagoslov. Slavnostno pridigo je imel preč. g. Anton Kuchling, župnik iz Ziljske Bistrice. Kakor vsi njegovi govori, tako je bila tudi ta pridiga bogata po vsebini in lepa po besedi. Vsem je ugajala in človek bi še in še poslušal. Še takšni, ki slovenščine niso Bog ve kaj vešči, so razumeli ali vsaj zaslutili, da je bil to res lep, slavnosten govor.

Ob koncu sv. maše je spregovoril g. jubilant sam. V kratkem, pa prisrčnem nagovoru v obeh jezikih se je zahvalil vsem, ki so k temu slavju kaj pripomogli. Izrazil je zlasti dve želji: Da bi mogel in smel tu med svojimi farani enkrat srečno zatisniti oči in počivati sredi med njimi na božji njivi. Druga želja pa je ta, da bi takrat vsak zmolil kak očenaš za njega, svojega nekdanjega dušnega pastirja.

Jubilant je bil in ostane po svojem vzvišenem duhovniškem delovanju najtesneje povezan s svojim ljudstvom. V teku 52 let svojega župnikovanja v St. Štefanu je krstil 1465, pokopal 1095 faranov, poročil 358 parov in imel 3945 pridig.

Po zahvalni pesmi „Te Deum" je jubilant dajal poljubiti svoj novo- in biseromašni križ in delil spominske podobice. Tako se je cerkvena slovesnost končala in duhovščina je bila nato od g. jubilanta v župnišču pogoščena.

Ta slovesnost sivolasega gospoda ni prav nič utrudila. Ravno nasprotno: Kakor pomlajen je hvaležen svojim faranom, da so mu pokazali toliko vdanost in hvaležnost.

Gospod je pa za svoja leta res še izredno svež, čil in zdrav. Veliko še sam spoveduje in pridiga, čeprav je že v 83. letu. Priden delavec ne konča dela preje, dokler mu sonce ne zaide in ga večerni mrak ne prisili k počitku; zakaj, kdor ostane do konca zvest, bo zveličan. Tako hoče tudi gospod župnik Pelnar svojo službo opravljati, dokler mu bosta telo in duh pokorna. Ako ga človek tako čvrstega in svežega vidi, potem res upa, da bo štefanska fara še železno in kamenito mašo svojega gospoda obhajala, kar iz srca želimo.

Gospod jubilant pripisuje vse te zasluge v svojem življenju le ljubemu Bogu in Materi božji, katerima je bil vse svoje življenje zvest. Dnevi njegovega življenja so dnevi molitve. Več kot je število krstov, porok, pogrebov in pridig, katere je imel, neizmerno več je ur, katere je g. jubilant prekrečal zbran v pobožni molitvi. Njegovo življenje je podobno čistemu studencu, ki lepo tiho šumlja in napaja travnike. On je kakor žlahten kamen duhovniškega stanu, ki se sveti na skrivnem, enak ponižni vijolici, ki v samotnem kraju diši. Srečna fara, ki ima takega pastirja, pa srečen tak duhovnik sam, ki vse svoje zaupanje le v Njega stavi, od katerega vsak dober dar pride!

Tako sedaj sivolasi gospod župnik premišljuje življenje svojih faranov, kakšno je bilo nekdaj in kakšno je sedaj. Skrbi ga usoda njegove ljube Ziljske doline. Večkrat vzdihne: „Kako se časi in ljudje spreminjajo!". Iz domov, katerih gospodarji so bili nekoč kakor korenine, prihajajo ljudje, ki se svojega porekla in jezika sramujejo in ga že za male ugodnosti zatajijo. Fare, ki so bile nekoč kakor blagodejne in poživljajoče oaze, so danes kakor pustinje. „Moj naslednik bo imel velike težave, če ne bo trden in previden". To so njegove slutnje in žal utemeljene. Zato pa smo tem bolj hvaležni g. jubilantu za njegov svetli vzgled in imamo poleg čestitk za njega še to željo: Bog daj Koroški še veliko takih duhovnikov, po zgledu našega jubilanta, preč. g. svetnika Antona Pelnar-ja!

MARIJINA SMRT

(Za praznik Marijinega vnebovzetja 1952)

Skrivnostno šumijo drevesa,
Marija gre slavno v nebesa,
na gori se klanjajo palme,
učenci prepevajo psalme.

Pripravljajo jutranje zarje
za slavnost nebeške dvorane,
oblivajo vonji oltarje,
vse luči so v čast ji prižgane.

Razlega se angelsko petje,
neznano človeškim ušesom:
Kraljica prihaja med cvetje
in Mati z deviškim telesom.

To bila je sladka ločitev
brez smrti in grobnega spanja,
neskončne ljubezni združitev,
veselje brez vsega nehanja.

Trenutki najvišje odlike.
časti in najlepšega slavja;
povišana je nad svetnike,
ves raj jo slovesno pozdravlja.

Bod njeno zastavo stopimo
zdaj v vrsto vsi njeni sinovi;
na goro sionsko hitimo,
nad nami so rajski domovi.

Limbarski

„Poljedelska komora"

„Slovenskim kmetom Koroške!"
vabilo napisali so:
Kdor želi slovenske priloge
v kmečkem listu, naj javi to.

„Naš tednik", „Slovenski vestnik" –
vsak kmet zadovoljen je res –
zavrnila sta to zahtevo:
Ogris in Dumpelnik sta segla vmes.

Kaj so nam prazne besede?
Al' imamo zastopnika dva,
da ju niti eden ne vpraša,
za koga se priloga izda?

Demokracija, tajne volitve!
Le premislite njih pomen...
Bo gospoda tudi spoznala,
da kmetijske šole zahtevati smem?!

Ja, zbornica mi kmetijska,
prekrstili so te za smeh:
„Poljedelska" si „komora" postala –
kaj to, važen je zmerom uspeh!

Dravski.

Pralne stroje - Alfa in Miele separatorje
za posnemanje mleka, mlatilne stroje vseh vrst in velikosti, čistilnike za žito, izruvače za krompir, kakor tudi vseh vrst druge gospodarske stroje kupite – tudi na mesečna odplačila – pod zelo ugodnimi pogoji pri domačem podjetju

Johan Lomšek

Zaloga strojev in koles. – Zagorje-Št. Lipš, p. Eberndorf (Dobrla vas), Koroško.

ALOJZIJ HUTTER:

Naslednji članek se je zaradi tehničnih ovir, pomanjkanja prostora (razstavna številka) itd. zakasnil za nekaj tednov, kar naj bralci – predvsem pa pisatelj članka blagovoli oprostiti. – Op. ur.

Uvod (po jubileju)

Vrnil sem se od sv. Heme koroške, duševno poživljen in zadovoljen. Bilo je pač veliko drugače kakor pred 60 leti pri sv. Hemi globaški, sedaj je bilo zgolj notranje. Torej o kaki slovesnosti ni kaj poročati. Namenil sem se pa o sebi samem kaj povedati, da si ni treba uredniku „Našega tednika" česa izmišljevati, ko vem, da bi rad kaj dobrega in lepega povedal.

Sicer ni navada, da bi kdo – če ni trgovec – sam sebe v časnik dajal in sebe tožil. Kak preklic mora že še včasih kdo dati v časnik. To se pravi, da mora kaj svojega nazaj vzeti. Oboje hočem storiti, nemara bo uredništvu „Našega ternika" prav prišlo za vroče in pasje dni.

Ko sem namreč pri sv. Hemi v tihih samostanskih prostorih celo svoje ubogo življenje pretresal in prerešetaval na rešetu krščanske popolnosti v čistem ogledalu evangelija in svetnikov, je prišlo na površje mnogo plev, smetja in kamenčkov spotike. Pri tem presojanju pa so se obudili in so oživeli še drugi spomini iz nekako že pokopane dobe življenja. So ti spomini neljubi, so pa drugi tudi prijetni.

Predno pa začnem, moram popraviti čisto skaženi stavek v svojem spisu o jubileju (glej „Naš tednik" št. 29, članek: Moj biserni jubilej). Prav se mora v začetku 6. odstavka glasiti: „Ne gre za to, kje sem bil in kaj sem delal, marveč za to gre, da sem mašnik bil in v 60 letih blizu 22 tisočkrat presveto daritev Bogu daroval."

V ljudski šoli

Sedaj se začne pusta povest. Edini učitelj Cenkelj v Globasnici je lovil otroke za 1. razred ljudske šole. Jaz sem se skril, ko je učitelj prišel k nam. Mislil sem, da je učitelj že odšel in priletim nazaj v hišo. Učitelj pa me je še čakal, prijel me je za roko. Bil sem ujet in privezan na šolo (pouk je bil obvezen). O tem učitelju je izrekel kmet in župan Jekelj zelo ostro sodbo. Rekel je: „Pri tem učitelju se naučijo nekaj samo tisti učenci, katerim učitelj tega ubraniti ne more."

Meni pa je bilo žal, da so me tako hitro iz globaške šole vzeli. Tu sem vsaj učni jezik razumel, ta je bil domači slovenski in bi se zato mogel vsaj nekaj naučiti.

Dali so me nato v čisto tujo šolo, v Grebinj, kjer je bil stric župnik. Ali je bila to sreča ali nesreča? Slepili so me, ko so dejali: „Tam se boš nemško naučil, potem boš pa gospod in boš pečenko jedel ter vino pil."

Resnemu mojemu očetu tako sleparjenje ni dopadlo in so večkrat ugovarjali. – Toda misel, kako bom imeniten in kako bom občudovan, ko bom nemško znal, je rodila v meni čudovito sladek občutek. Temu pa je sledila kmalu grenka skušnja. Stric je bil sicer priznan kot dober katehet in dober govornik in je tudi privatno otroke poučeval v Grebinju in celo na Rudi. Ko pa sem jaz prišel v Grebinj, je bil ravno silno zaposlen pri popravilu cerkve in ni imel časa, da bi se z mano pečal. Saj so takrat še duhovniki često pomagali fantom pri učenju in so jim večkrat celo nadomestovali šolo, vsaj deloma, ako že ne popolnoma.

Ko so me dali v Grebinj so oče najbrž res mislili na tako stričevo pomoč. Največ pa je bila temu kriva le nemščina, ki je ljudem rojila po glavi. To je bila pot do študiranja, zato se je zdela nekaterim nemška šola kot prava rešiteljica.

Ko so me dali v Grebinj, so oče najbrž kot ptič v kleti, kot puščavnik sem živel v župnišču. Saj sem bil že od doma vajen lepo doma sedeti in ne okrog letati. Dali so mi knjigo in sedel sem pri knjigi, četudi nisem vedel, kaj naj z njo počnem, saj še dobro brati nisem znal, razumel pa nisem nemščine prav nič. Sedanji rod ne more niti razumeti, kakšna mučilnica je bila za slovenske otroke tuja nemška šola. Saj je dognano dejstvo, da se otroci največ in najhitreje naučijo drugega jezika med otroki, v medsebojnem občevanju. In je resnica, da so se vsaj v poznejšem času nadarjeni slovenski otroci v par letih naučili nemščine tako, da so tekmovali tudi v nemščini z najboljšimi učenci. Zdi pa se mi, da so se nemščine več naučili v medsebojnem razgovoru kakor pa v šoli.

V Grebinju sem imel pa jaz samo enega soministranta iz trga, s katerim sem se mogel kaj zmeniti. V šoli me je nadučitelj Janež iz prvega razreda kar hitro porinil naprej v drugi razred in me je tako oddal nemškemu učitelju. Ta pa me je tudi kmalu oddal naprej v tretji razred nemški učiteljici. Učitelji so pač morali gledati, da je bilo v nižjih razredih vedno prostora za nove „mučence".

Spominjam se iz tistega časa, da jih je v šoli pri vprašanju: „Kdo zna?" vzdignilo navadno roko po pet, večkrat pa tudi samo trije, vedno pa hči trgovca Pirkerja. To sem radi tega občudoval pa tudi zavidal. Mislil sem si: „Saj bi tudi jaz znal in bi odgovarjal, ako bi mi učitelj govoril v mojem jeziku, da bi vsaj mogel razumeti. Tako pa se mi je godilo kakor tisti Grebinjčanki v Ameriki. Ta je obiskovala angleški tečaj. Tam pa je slišala samo angleško govoriti. Mislila si je: „Kaj mi pomaga poslušati nerazumljivo tujo govorico, tujo angleščino? Saj sem prišla v tečaj zato, da se tega jezika šele naučim, ne pa, da ga že poslušam in govorim." Tako je mislila in je pustila tečaj. Jaz pa šole nisem mogel zapustiti in sem moral hoditi v šolo kakor tudi drugi, radi ali neradi, s pridom ali pa tudi še bolj z izgubo časa in veselja do učenja.

Trikrat sem bil takrat vprašan, pa sem se odrezal, kakor me je nekdo naučil: „Niks verstanden." Od takrat sem imel mir. Pač pa me je učitelj stricu zatožil, da sem uporen. Toda jaz nisem mogel razumeti, zakaj naj bi bil trmast ali uporen ali nagajiv, če ne razumem jezika. Saj v resnici le učitelj meni nagaja, ko me poučuje v tem tujem jeziku. Učitelj bi moral znati govoriti jezik učencev. Tako pa sem le kar hitro postal: mali nem-ec. Ako bi me bili po pameti učili, nemara bi bili napravili iz mene še celo vele-Nemca.

(Se nadaljuje)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je v poletnem času vsako nedeljo ob 8. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska pobožnost je ob nedeljah in praznikih ob pol 8. uri zvečer.

CELOVEC

Sedaj ob celovškem velesejmu vidimo pač na razstavnih prostorih mnogo zanimivega. Ne smemo pa pozabiti, da imamo v mestu mnogo trgovin in firm, ki na razstavi niso zastopane. Med te zadnje spada tudi trgovina Seher v kolodvorski ulici, ki nudi raznovrstno kuhinjsko posodo, najlepši porcelan, lepo keramiko in raznovrstno steklo. Tu res dobro kupiš in ti prijazno postrežejo.

Listnica uredništva

V zadnjih tednih smo dobili vrsto pritožb naših sotrudnikov in rednih dopisnikov, ker njihovi prispevki niso bili v listu takoj objavljeni. Vse sotrudnike prosimo, da upoštevajo, da pri listu, ki je skupna zadeva nas vseh, ni mogoče izpolniti vseh želja. Vsi prispevki pa pridejo na vrsto!

Glede stališča do gotovih pisem pa še čakamo skupnega odgovora prizadetih. Tak odgovor se pripravlja.

O potovanju okteta „Slavček" pa ne moremo vsega poročila objaviti v eni sami številki. Pač pa bodo poročila sledila v vrstnem redu potovanja. Veseli pa nas, da je zanimanje za to potovanje res tako živo.

Za priznanja ob priliki razstavne številke našega lista pa se zahvaljujemo. Pomagajte tudi vi, da take številke ne ostanejo osamljene. Število inseratov je najboljši dokaz, da tudi gospodarski krogi računajo z uspehom, ki ga prinaša oglašanje v našem listu.

GLINJE – MACNA GORA

(O pridnih mravljah...)

Na Šentjanževo je bilo, ko je na Macni gori prvič božja služba. Velik kup macesnovih desk in težke nove duri za Marijino svetišče na Macnu so ležale pri križu na Rutah. Kakor na Višarje nosijo polena tako so si na Rutah naložili romarji po eno ali več desk... in kakor mravlje so šli z njimi na vrh.

Na dan sv. Ane je pa pot na Macno goro kar oživela. Od tostran in onstran Drave so prišli Rožani, da obiščejo Marijin dom na dokaj strmem vrhu. Pri križu na Rutah jih je čakal velik kup peska za macensko zidovje.

In kakor mravlje so se ga lotili, nabasali ga v žepe, žaklje in nahrbtnike. Šest trugelj

Mlatilnice, vetne mline, motorje
Pod ugodnimi plačilnimi pogoji pri
MAX TRAUN
Pliberk–Bleiburg, Kumeschg. 14

peska je bilo tako znošenih po dveurni težki in strmi poti na Macno goro. Kar občudovali smo fanta iz Šentjanških Rut, ki je vzel pri križu železen sod na rame in ga, kakor svojčas Samson starega testamenta težka vrata, nesel na vrh. To je pogum in požrtvovalnost! In strmite! Pahalova mula se je uvrstila tudi med romarje in nesla dva težka žaklja peska na vrh. To je bilo veselje, ko je primahala na vrh. Dobila je zato lep venec iz rož in zelenja in smela se je pasti na trati ob cerkvi.

Vedno bolj je rastel kup peska ob cerkvici in trata je bila kakor mravljišče... Vse je okrepčala nato božja beseda, petje in sv. daritev č. g. Zimolina iz Celovca in pa p. Antona Cvetka. „Ta pa zna povedati," so hvalili p. Cvetka, „kar poslušali bi ga naprej. Kdaj ga pa bomo spet slišali?" Kar iz srca smo p. Cvetku hvaležni, da je že trikrat obiskal glinjsko faro in nam tako prepričevalno in zanimivo vedel govoriti. Besede pridigarjev so obrodile kar lep uspeh. Pri darovanju se je uvrstila dolga vrsta mož in žena v lepem redu v procesijo, da oddajo svoj dar za popravo cerkvice. Tako sta zrasla dva kupa... prej kup peska in zdaj kup denarja. Kaj zmore verna ljubezen! Bog naj vsem voznikom peska in mrvljam-romarjem bogato povrne.

Tako bo Macna gora, če ne nastanejo posebne težave, kmalu kronana s popravljenim svetiščem žalostne Matere božje in sv. Ane. Streha in lopica je že od lani gotova, oltar popravljen, nov macesnov strop in vrata so že gotova... in sedaj pride na vrsto zidovje, ki se je začelo že posipati. Pa bo mojster Jaklič iz Šmarjete napravil spet močno in odporno zidovje. Spet bo te dni nastopila Pahalova mula iz Medborovnice,

Pri nas na Koroškem

da bo znosila še vse apno, cement in droben pesek iz Rut na vrh... in če ji bo dolgčas, bomo pa še eno mulo iz Šmarjete dobili, da bodeta tekmovali – ne katera je lepša, to delajo le dečle pri nas in drugod – ampak katera je bolj hitra in bolj pridna. In ko bo vse gotovo, pa Vas spet povabimo na blagoslavljanje na Macno goro. Tedaj pa ne bo treba več spokorno nositi teže peska in desk, ampak le težave svojega srca in življenja. „K M a r i j i le pojdi na Macno goro, vse križe, težave ponesi s seboj! Pomoči Marijine boš si gotov, odšel boš poživljen iz gore domov."

Dela je toliko v tej vročini, da še za ženitev ni časa. Dovolj bi jih bilo že zrelih za to. Če bo šlo tako naprej, bodo naš župnik pozabili, kako se poroča in krščuje. Le France Mikl iz Kajž je bil tako korajžen, da je stopil v Šent Janž in tam peljal Kristino Weiss pred oltar in v zakon. Doma v Kajžah pa bratje in sestra Mikl pridno gradijo nov dom. Želimo novoporočencema obilo sreče na skupni življenjski poti. –

ŠTEBEN V PODJUNI

V četrtek, dne 31. julija, nas je zapustila Kajžrova Justa, cerkvena pevka in dobra igralka. Odšla je v Jugoslavijo, kjer se je v soboto poročila s Štefanom Praperjem.

Štefej, kakor smo ga imenovali, je prišel po vojni na Koroško. Služil je nekaj časa v Štebnu in tu je spoznal Justo. Šel je kmalu spet v svojo domovino. Justa pa se je podala v Švico. Toda ljubezen je postajala kljub daljini, ki jih je ločila že leta, vedno močnejša, dokler jih končno ni združila za vedno.

Pevski zbor jo bo zelo pogrešal, najbolj pa SPD. Saj ni bilo skoraj nobene igre, da bi ona ne nastopila na odru. – Obilo sreče!

ŠKOCJAN

„Zakaj pa bo v nedeljo ob 12. uri maša? Saj bodo prej kar tri maše: ob 6. za tiste, ki se okrog letoviščarjev vrtijo, ob 7. za farane in ob pol 10. za vse ostale in za tujce," je hitela vsa v skrbeh Lenca in silila v Nanco, ki je pred njo hitela na pokopališče z veliko kanglo vode, da bo pokropila uvele cvetlice.

„Ja, ja, še tega ne veš," je hitela Nanca „ti si pa res sto let za nami. Škudnikov Lojze iz Strašje vasi, naš mežnar, se ženi, to se pravi, bo rekel „ja" in bo moral to držati do smrti."

„Kaj mi ne povešl A, tako, tako! Zdaj že par nedelj ne grem nič k maši, ko je taka s temi „somerfrišerji". Se moram doma držati, če hočem, da mi pade kak šiling v žep. Slišala pa sem od Roze, da so vrgli iz kancla Lojza in Dobernikovo Pavlo ter sestro Lizo."

„No, no, saj vseeno nekaj le veš. Lizin ženin pa je gozdni delavec tam nekje od Sinče vasi. Bojo pa kar skupaj napravili. Bo tako vse enbart opravljeno."

„Kar dve poroki naenbart. Kaj takega pa že dolgo ni bilo pri nas. Moram pa že priti pogledat."

„Slišiš, Lenca, zakaj pa bo z mašo, saj to ni več moderno, pravijo? Zdaj kar popoldan naredijo, gre bolj hitro naprej".

„No, Lojze pa je bil mežnar in Pavla cerkvena pevka, se pa že spodobi, da si med mašo obljubita zvestobo do groba."

„Viš, viš, kako bo lepo. Bom pa še jaz prišla pogledat!"

Tako sta hiteli okrog cerkve, da se bolj nadrobno pogovorita še o drugih novicah, ki jih je sedaj vse polno: od utopljenca v jezeru, o beneški noči, o suši, ki nam dela skrbi itd.

Pa je bilo v nedeljo res tako. Že okrog 11. ure so pokali možnarji in naznanjali, da se shajajo svatje pri Vanku. Do 12. ure je bilo skoro že vse skupaj. Muzika je prihod svatov veselo pozdravljala. Camarja sta imela pa veliko opraviti, da sta skoro pozabila juckati.

Ko so bili vsi skupaj, so se uvrstili v lepem sprevodu v cerkev, kjer se je začela po poročnem obredu tudi sveta maša. Še kar veliko ljudi je prišlo. Pevci so veselo prepevali. Med poročnim obredom so strelci z močnimi salvami vse prestrašili. Poročni obred so izvršili domači župnik preč. g. Koglek.

Po maši so gostje hitro zasedli vozila in se odpeljali v Št. Lovrenc k Štefeljnu, kjer je bila vesela „ojset". Vse je bilo v najlepšem razpoloženju. Mladina je udarila na plesišče, starejši so posedli v senco k kozarčku. Tako se je veselo začelo in pa tudi končalo v ponedeljek zjutraj.

Obema paroma želimo zdravja, sreče in zadovoljnosti v novem stanu. Lojzu in Pavli pa hvala za sodelovanje v cerkvi s prošnjo za nadaljno pomoč.

RUDA – GORENČE

V zadnji številki „Našega tednika" nam je v članku pod naslovom „Nov občinski dom na Rudi" na str. 13 tiskovni škrat tako razmetal vrste, da jih je težko mogoče spet pravilno razporediti in najti pravi smisel. Zato dotični del sestavka v pravilno urejeni obliki še enkrat priobčujemo.

„Pri govorih slavnostnih govornikov je bil zlasti primeren poudarek, da naj bi bilo delo in vsi sklepi v novem občinskem domu pravični in demokratični. Pri tem poudarku smo se spomnili, da je naš občinski odbornik pri seji dne 29. junija vložil nujni predlog, naj bi občinski svet sklenil, da dobi občinski dom dvojezičen napis, torej poleg nemškega Gemeindeamt Ruden še tudi slovenski Občinski dom Ruda.

To bi bilo samo po sebi razumljivo, da dobi občinski dom na Rudi tudi slovenski napis, če je kaj iskrenosti v pripovedovanju,kl ga slišimo v zadnjem času z vseh strani. Avstrijski vladni možje namreč zelo radi poudarjajo, da želijo z našimi južnimi sosedi odkritega prijateljstva in sodelovanja. Težko pa si tako prijateljstvo predstavljamo, ako niso pripravljeni dati koroškim Slovencem popolne enakopravnosti.

Ko je bil nujni predlog za slovenski napis vložen, so na občinski seji rekli, da predlog ni na dnevnem redu. Razen tega pa so rekli tudi, da morajo vprašati najprej višje avstrijske oblasti, kaj k temu predlogu pravijo. Ko bo to jasno, bodo predlog obravnavali na prihodnji seji občinskega sveta.

Ko smo si pa ogledovali novi občinski dom, smo videli, da ima tudi že napis in sicer izključno nemški, kar nas je močno razočaralo. Kje je sedaj tista toliko opevana pravica in demokracija? Bo le mogoče držala izjava občinskega tajnika na seji z dne 29. junija, da je deželna vlada dala točna navodila glede napisa. Zato pa bo tudi toliko bolj zanimiva prihodnja redna seja občinskega sveta, na kateri bodo obravnavali tudi predlog glede dvojezičnega napisa. Iz vsebine tega sklepanja si bomo mogli mi doma in si bo mogel tudi zunanji svet na jugu in pa v Ameriki ustvariti prepričanje, koliko je pri avstrijskih oblasteh dobre volje, da besede in obljube spremenijo v dejanja ali pa je vse samo besedičenje za varanje domačega prebivalstva in za varanje javnosti. Šele v dejanju se pokaže, kaj kdo v resnici misli, Samo oni pa more mirno gledati v bodočnost, kdor misli iskreno in svoje obljube tudi izvrši."

MARIJA NA PESKU

(v Nonči vasi)

Kje pa je to? O tej vasi pa „Tednik" še ni pisal. Pa le nismo tako neznani, kakor bi si kdo mogel misliti. Pod gornjim imenom pozna našo vas krški škofijski seznam župnij in podružnic. Saj pa res v daljni in bližnji naši okolici težko najdeš kako poslopje, pri katerem niso rabili pri zidanju peska iz Nonče vasi.

Pa še drugače smo tudi znani. Celo iz prerokovanja. Takole so govorili: Tam, kjer so trojne Libuče, kjer je Marija na Pesku, tam se bo nekoč končala strašna vojna. – To prerokovanje je šlo skozi stoletja od ust do ust in res se je zadnja svetovna vojna takorekoč končala na naši zemlji pa se še tega dobro zavedali nismo v tistih zmešnjavah. Tu so bili razoroženi zadnji oddelki vojske, ki se je umikala iz juga. Tu so se srečali oddelki takratnih še zavezniških vojsk iz Vzhoda in Zapada. Pri tem pa je bil naš kraj obvarovan pred vojnim razdejanjem.

Že zelo zabrisane in pokvarjene freske v naši cerkvi kažejo sledove luteranskega pustošenja v naši vasi. Na to smo se spomnili, ko so te dni spet „proučevalci sv. pisma" (bibelforšerji) hodili tu okrog. Obhodili so vso vas pa so menda pri vseh hišah bolj slabo naleteli. Marija bo s svojega trona na Pesku še v naprej varovala vso Podjuno in ves naš narod pred vsako krivo vero in tudi pred vsako nevero. Naše matere pa bodo še naprej pripovedovale svojim otrokom, kako je nekdaj Štavdeharjev hlapec na njivi na Pesku oral in kako je tam našel našo Marijino podobo. Tja so jo gotovo skrili nekoč v težkih časih naši predniki, ki so se vedno z velikim zaupanjem obračali do Marije. In ne zastonj!

NONČA VAS

Podpisani se zahvaljujem v „Našem tedniku - Kroniki" deželni zavarovalnici za kulantno izplačilo požarne škode na mojem elektromotorju.

Domačemu zavodu izrekam s tem priznanje in zahvalo.

Jožef R i e d l, pd. Šimon v Nonči vasi.

ŠMARJETA V ROŽU

Sezona letoviščarjev je dosegla svoj višek. Številnim gostom ustrezamo z raznimi kažipoti za izlete in sprehode. Pretekle dni se je pojavil sredi vasi kažipot „Zur Um-Wiese, Gehzeit ca 45 Min."

Spraševali smo se in dognali, da je cilj planota na „Humu". Poznamo po naših krajih Humče, Humec, Holmec, ki izvira iz besede „holm" in pomeni Hügel, Bergkogel. Verjetno, da je pisec tega kažipota

ALI STE SI ŽE NABAVILI NAJBOLJŠI IN NAJBOLJ RAZŠIRJENI LJUDSKI MOLITVENIK „VEČNO ŽIVLJENJE"? – DOBITE GA PRI UPRAVI „NAŠEGA TEDNIKA".

mislil na neštevilne italijanske goste, ki „H" ne poznajo in ga je izpustil. Ali pa se je ustrašil slovenske besede in jo je skušal potujčiti? Dvomimo, da bi imel kdo v občini ali občina pravico potvarjati domača imena. Pričakujemo, da se kažipot popravi in pravilno napiše „Zur Hum-Wiese".

„Občina" je dobila novo streho. Streha pa je rdeče barve. Čudili smo se in premišljevali, kaj to neki pomeni. Ali ni mogoče nevarnost, da bi prišel pri prihodnjih volitvah v občino kdo od stranke, ki ljubi bolj rdečo barvo?

Še to moramo poročati, da gradijo tudi kopališče. Pa se skoraj bojimo, če delo ne bo šlo hitro od rok, da bo kopališče takrat gotovo, ko bo že hladno in se ne bodo letoviščarji več „hladili" pri nas.

BELA PRI ŽELEZNI KAPLI

(Blagoslov motornih vozil)

Pri glavni cesti na poti iz Železne Kaple skozi Belsko dolino proti Jezerskemu vrhu je na naravni skali pri cesti tik nad potokom Bele slika sv. Krištofa, ki je celih 12 metrov visoka. Leta 1861 je naslikal na to skalo sv. Krištofa domači slikar Primož Haberl. Tekom 60 let pa je slika zbledela tako, da se ni skoraj nič več videla. Leta 1935 je akademski slikar Avguštin Veiter iz Celovca z velikimi težavami in težkim delom naslikal novega sv. Krištofa z Detetom Jezusom.

V nedeljo, 10. 8., se je pri tem znamenju vršilo lepo slavje blagoslavljenja motornih vozil. Nad 125 avtomobilov in motornih vozil je bilo navzočih. Med njimi je bilo 21 gostov z motornimi vozili iz Nice v Franciji.

Po pozdravnih besedah prezidenta Auer-Welsbach-a in francoskega govora grofa Jurija Thurn-a je bila sv. maša na prostem pri podobi sv. Krištofa. Moški zbor iz Železne Kaple je spremljal sv. daritev z ubranim petjem.

V pridigi je domači dušni pastir navzočim polagal na srce, naj jih ime sv. Krištofa opominja, da bodo nositelji Kristusa v življenju; naj hranijo in branijo najdražje – božje življenje milosti v duši.

Po sv. maši je prejelo vsako motorno vozilo blagoslov.

OD KLETI DO STREHE
vsa gradiva, kakor:
CEMENT, HERAKLIT
STREŠNA LEPENKA in VOTLI ZIDAKI
STOISER & WOLSCHNER
Tvornica betonskih izdelkov — stavbni material in keramika
CELOVEC – KLAGENFURT
Bahnstraße 87 - Tel. 25-42. St. Stefan i. Lavanttal

Rodovitnost tal in živi v njih

V neki številki „Našega tednika" sem bral o „Mikrobih", pa mi je prišlo na misel, da bi morda naše ljudi zanimalo slišati kaj še o drugih, v tleh živečih živih bitjih, ki so zlasti za poljedelstvo važna. Naš kmetovalec, preprost človek sploh, ne ve, da se v zemlji odigravajo razni procesi, od katerih zavisi pravzaprav rodovitnost tal. Pri oranju, kopanju itd. zemlje, vidi včasih večje in manjše živali. Pri grabljenju stelje mu pridejo pred oči najrazličnejše živali, pa ne ve, ali imajo kak pomen za zemljo ali ne. Odločil sem se torej napisati nekaj misli o tem vprašanju.

Rodovitnost tal zavisi od mnogih činiteljev, med katerimi so fizikalne in kemijske lastnosti tal zelo važne. K tem lastnostim prištevamo n. pr. **luknjičavost** tal. Tla so podobna gobi; v njih je vse polno večjih in manjših luknjic, ki omogočajo na eni strani zračenje, na drugi ovlaženje tal in končno gibanje v tleh živečim živalim.

Luknjice v tleh so različno velike. Vendar so luknjice zgornjih plasti manjše, nego v notranjih plasteh.

Tla imajo svoje lastno **podnebje**, to je, svojo lastno toploto, vlago, in sestavo zraka, kar zavisi od izventalne toplote in vlage, vendar se od nje močno razlikuje. Predvsem **toplota**. Zgornje plasti tal so pod močnim vplivom izventalne toplote; čim globlje gremo v zemljo, tem manjši je ta vpliv. To se pravi, zgornje plasti se segrejejo, kadar je zunaj toplo in ohlade, če je zunaj hladno. To se vrši tem bolj naglo, čim bližje je oni del tal površini. Notranje plasti pa so bolj umerjene, uravnovešene. Zunanja toplota, oziroma mraz, nimata več tolikega vpliva na notranjo toploto, ki se ne menjava tako naglo.

Množina **vlage** in **vode** v tleh je odvisna deloma od rastlinstva, ki jih pokriva, od oblike, vrste tal, podnebja in od talne vode. Vlaga vpliva na toploto tal. Preveč vlage ovira namreč segrevanje tal, zato so taka tla hladna, ovira pa tudi ohlajevanje in zračenje tal. Vlažna tla se slabo zračijo. Obratno pa so suha tla topla, se hitro in lahko segrejejo in dobro zračijo. Zrak neovirano kroži po votlinicah, razpokah in luknjicah v tleh. Se pa tudi hitro ohladijo. Množina vlage zavisi pa tudi od letnih časov.

Tudi zrak v tleh je drugače sestavljen, nego izventalni zrak. Vsebuje namreč več ogljikovega dvokisa, ki nastaja deloma po razkrojevanju organskih snovi, deloma pa ga izdihavajo v tleh živeča živa bitja ali živi. Čim globlje gremo v tla, tem več je ogljikovega dvokisa. Tudi letni časi, toplota in vlaga vplivata na množino tega plina. Bogato luknjičava in s koreninami prepežena tla, se bolje zračijo, vsebujejo torej manj ogljikovega dvokisa, nego gosta tla.

Svetloba ne sega globoko v tla. Zato najdemo zelene rastlinice, n. pr. alge, le v zgornjih plasteh tal.

Tla pa niso le nekako zatočišče v njih živečim živem, temveč so kraj, kjer te živali opravljajo zanje važno nalogo. Med njimi in talmi je tesna in važna povezanost.

Nekatere živali, n. pr. deževniki (črvi), mravlje, krti in druge živali, napravljajo v tla rove in izrivajo na zemsko površino anorganske, rudninske snovi. Tako omogočajo rastlinam lažji dostop do teh, zanje važnih snovi. S tem preprečujejo, da bi zgornje, za rastje važne plasti obubožale na teh snoveh. Na drugi strani pa v zemlji živeče živali predelujejo rastlinske in živalske odpadke in napravljajo iz njih za rastlinstvo važne snovi.

Znano je, da je tako v rastlinskem, kot živalskem telesu znatna množina rudninskih snovi. N. pr. dá 2800 kg borove iglaste stelje na leto 46,5 kg rudninskih snovi na hektar, 3000 kg stelje smrekovih igel 135 kg in 3000 kg bukove stelje celo 185 kg rudninskih snovi. Tako se vrne del tlom odvzetih rudninskih snovi zemlji.

Vendar je najvažnejše opravilo v zemlji živečih živi (ne le živali, ampak tudi nekaterih rastlin, toda predvsem živali) pripravljanje **črnice** ali **humusa**, ki je za rodovitnost tal izredne važnosti. Črnične snovi sicer same na sebi niso hranilne snovi; toda te snovi morejo edine ustvariti za rast rastlin ugodne pogoje. O nekaterih bomo še govorili.

Preden govorimo o načinu, kako nastanejo po v zemlji živečih organizmih humozne ali črnične snovi, recimo kar **črnica**, si hočemo enkrat prihodnjič na kratko ogledati v zemlji živeče organizme, rastline in živali.

Dr. F. M.

NAKUP SADNIH DREVESC

Je pač dejstvo, da naši sadjarji večinoma naročijo drevesca pri prvem agentu, ki pride v hišo in se dostikrat niti ne brigajo, katere drevesnice dotičnik zastopa.

V praksi vendar vidimo, da ni vseeno, odkod so prišla drevesca. Že zdrava pamet nam to potrjuje.

Letošnjo zimo je zbiral neki zastopnik – sicer koroške drevesnice – naročila tudi v našem delu dežele in je dobil res veliko naročil. Veliko je bilo zato opaziti v našem okolišu letos spomladi srednjedebelnih drevesc s komaj 1.20 m višine debla. Taka nizko-debelna drevesca pa so za naše podnebje, kjer imamo veliko snega, gotovo prenizka, ker bi zajci ob visokem snegu obgrizli krono, ki je ne moremo obvezati in tudi živine bi ne mogli pasti v takih sadovnjakih. Ta drevesca so bila tudi razmeroma draga, po 23 šilingov.

Veliko teh drevesc se je posušilo. Vzrok temu pa ne bo samo na drevescih, temveč tudi na kmetih samih. Drevesne jame naj bodo do 2 m široke, da bolje obranijo vlage in bolje izkoristijo vsako padavino. Ob suši pa je treba zalivati.

Nasprotno pa moramo omeniti, da smo opazovali, kako uspevajo sadna drevesca, ki so bila vzgojena v naših razmerah in ki so bila nato tudi pravilno sajena. Mogli smo opaziti, da se od teh niti eno drevesce ni posušilo, poganjki pa so kljub letošnji suši zelo lepi in dolgi. Ako bi sadjarji ta drevesca še zalivali, ko so jih preje seveda pravilno sadili, bi se gotovo nobenemu ne posušilo niti eno teh za naše razmere vzgojenih drevesc.

Iz prednjega moremo razvideti, kakšnega pomena je, da kupujejo sadjarji sadna drevesca res samo v drevesnicah v naših krajih, ker bodo samo tako dobili in imeli zagotovilo, da bodo drevesca tudi dobro uspevala. V domači drevesnici rastejo in uspevajo drevesca v našem domačem podnebju in so tudi drugače vzgojena za naše razmere.

ELEKTRO-KRUŠNE PEČI
za kmetijstvo in gostinske obrti
KURT MARKTL & CO.
kmetijski stroji in nadomestni deli
Celovec – Klagenfurt, St. Peter, končna postaja obusa, Völkermarkter Strasse Nr 117.
Obiščite nas na Koroškem sejmu na dvorišču Trgovske akademije

Dunajski velesejem

Za potovanje na dunajski velesejem dovoljujejo avstrijske državne železnice na stalno sejemsko izkaznico v času od 2. do 19. septembra 1952 popust v ceni vožnje za 25 odst. Popust velja na železnici in na avtobusu za vožnjo na Dunaj in pri povratku.

Na železnicah je treba kupiti vozni listek za vožnjo v obe smeri pred nastopom vožnje. Istočasno je treba predložiti v žigosanje sejemsko izkaznico.

Na avtobusih je treba kupiti pri nastopu vožnje na Dunaj vozovnico po celi ceni. Pri povratku je treba pokazati to vozovnico in sejemsko izkaznico, nakar velja 50 odst. popusta za povratno vožnjo.

Pri prihodu na Dunaj zato ne oddajajte vozovnic, da boste imeli pri povratku znižano vozno ceno.

Velesejem v Leipzigu

V času od 7. do 17. septembra letos bo v Leipzigu mednarodni velesejem. Že 700 let prirejajo v Leipzigu velesejme, ki so bili nekdaj največji v srednji Evropi, letošnji pa bo največji v povojni dobi. To bo tehnični sejem v zvezi z vzorčnim velesejmom.

V 28 razstavnih zgradbah bo razstavljalo preko 8000 razstavljalcev vse dele tehnike in vse skupine konsumnega blaga. Tehnični del velesejma bo zavzemal v pokritih prostorih 75.000 m², v nepokritih pa 25.000 kvadrat. metrov. Tu bo mogoče videti raznovrstne tehnične novosti. Zastopana je tako težka industrija kakor tudi optika, izdelovanje raznovrstnega orodja in elektrotehnika.

Vzorčni velesejem zavzema razstavno površino 80.000 m², predvsem pa bo zastopan tu tekstil, oblačilna industrija, steklo in porcelan. Uprava leipziškega velesejma ima svoja zastopstva po vseh petih kontinentih sveta. Poskrbljeno je za neovirano potovanje iz vseh delov Evrope in iz prekomorskih dežel.

Seveda bodo na tem velesejmu zastopane predvsem dežele ljudskih republik, vendar pa bodo razstavljale tudi Francija, Holandska, Švica, Velika Britanija, Avstrija, Italija in Maroko.

Zlasti bo zanimiva mednarodna razstava znanstvenih in strokovno tehničnih knjig iz dežel Vzhoda in Zapada. Nadalje pa tudi mednarodna razstava mode.

V ST. VIDU OB GLINI

bodo dne 22., 23. in 24. avgusta velike tekme v konjskem športu. Ta prireditev je mednarodnega značaja in bo gotovo privabila tekmovalce in gledalce tudi iz sosednih držav.

Našim gospodinjam

Velik pomen gospodinjskih šol

Pravijo, da še nihče ni prišel učen na svet. Vsak, ki hoče kaj znati, se mora pridno učiti. Obrtniki se učijo 3 leta, potem so priznani za pomočnike. Do mojstrske časti pa je še dolga pomočniška doba in mojstr. izpit. Ako hočeš postati učitelj, moraš hoditi v šolo kar 12 let; zdravniki in profesorji pa nabirajo svoje znanje najmanj 17 let.

Dekle pa naj bi postala dobra gospodinja kar sama od sebe! Pa poglejmo, kaj mora gospodinja vse znati. Srečaš jo v kuhinji pri štedilniku. Dobiš jo pred razgreto pečjo pri peki kruha. Vidiš jo v hlevu pri živini ali pri delu na polju. Pa zopet jo najdeš pri čebru s perilom. Opazuješ jo v prijaznem razgovoru z domačo hčerko in jo zalotiš, ko ravno pritisne zasluženo klofuto najmlajšemu razposajenčku. Zvečer, ko že vse spi, pa še vbada šivanko v raztrgane hlačke svojih otrok.

Kolikor različnih del, koliko poklicev je združenih v poklicu gospodinje in matere. Znati mora delati, znati mora ukazovati in odrejati in znati mora vzgajati.

Nekdaj je zadoščalo dekletu znanje, ki ga je dobila doma pri svojih starših. Današnji čas pa zahteva od dekleta veliko več. Poleg tega napredek v vsem in naglica, ki je značilna za sedanje življenje, jemlje možnost zadostne domače izobrazbe. Matere nimajo več toliko časa, da bi se lahko posvetile svojim otrokom, kakor je to bilo nekdaj. Tudi vpliv staršev do otrok je zaradi različnih kvarnih vzrokov današnje dobe – veliko manjši. Pri vsem tem ni čudno, da se starši vedno lažje odločajo, da vkljub denarni krizi pošiljajo svoje hčerke v gospodinjske šole in tečaje.

Pa poglejmo, kaj se dekle v gospodinjski šoli nauči. O tem se najlažje seznanimo, ako pogledamo učni načrt teh šol. Predmeti so razdeljeni v teoretične in praktične. In prav je tako, saj je splošno znano, da teorija podpira prakso in obratno.

Pričnimo s teoretičnimi predmeti. Naša prva in poglavitna naloga je: **biti dober kristjan.** Za versko življenje v družini mora skrbeti v prvi vrsti gospodinja. V šoli dobi dekle za ta namen potrebne smernice in navodila.

V poklicu matere je najtežja naloga **vzgoja otrok.** O tem jih uči vzgojeslovje. Pri **slovenščini** se vadijo lepega branja in pisanja našega materinega jezika. Pri računstvu ponovijo, kar so dekleta pozabila iz ljudske šole. Če so pridne se naučijo še kaj novega. Hranoslovje jih uči poznavati in vrednotiti **zdravo hrano.** Pri gospodinjstvu se učijo, kako si urediti **dom,** da bo lep in privlačen. Kmetijski predmeti jim dajo najpotrebnejše znanje, potrebno za pravilno obdelovanje polja, vrta ter oskrbovanje živine, prašičev, kokoši itd. – Da ne pozabijo naših prelepih koroških pesmi in se naučijo še kaj novih, je poseben predmet tudi petje. Ljubiti **dom in domovino** ter spoznati državno ureditev in najvažnejše zakone, jih uči domoznanstvo.

Dekleta imajo navadno veliko veselja s pripravljanjem svoje bale. Tudi v tem pridejo na svoj račun, ker je veliko časa odmerjenega **ročnemu delu in šivanju.** Kaj vse naredijo! Le pridite pogledat razstavo ob zaključku šolskega leta. Tu boste videli, kaj znajo pridne dekliške roke v kratkih 6 mesecih pouka.

Biti dobra kuharica, to je nekaj. Pravijo, da gre ljubezen skozi želodec in to je res. S čim se žena bolj prikupi svojemu zakonskemu drugu, kakor s tem, da mu vsak dan postreže s skrbno pripravljeno jedjo pa če je še tako preprosta. In otroci, kako so rdečelični, ako jim gre skrbno pripravljena jed v tek. Samo zdravje jih je, veselje in dobra volja.

Na polje, v hlev in na vrt dečve navadno preveč ne vleče. Pa mora biti tudi to. Ne bo mleka brez krav in ne solate na mizi brez vrta. Tudi klobas in pečenke ne brez prašičev. Vse to morajo znati, za vse se zanimati. Le škoda, da je ta čas tako kratek in še to, da tako hitro mine. Vkljub temu pa se marsičesa naučijo. Vse, prav vse, jim bo v življenju v veliko korist.

Znanje in pridne roke so dekletu največja in najbolj varno naložena dota. Zato naj staršem ne bo žal za žrtvovani, morda res težko pridobljeni denar, ki ga porabijo za tovrstno izobrazbo svojih hčera. Pametno dekle bo cenilo njih žrtev in jim z ljubeznijo skazovalo svojo hvaležnost.

Srbska mešana solata

Na 10 kg zelja vzemi približno 3 kg kumar, 2 kg zelenega paradižnika, 2 kg zelene paprike in pol kg čebule. Zelje drobno zribaj, posoli in premešaj. Kumare, ki so lahko rumene ali tudi one, iz katerih si vzela seme, olupi ter deni v vodo, da ne bodo grenke. Na strgalniku jih nakrhljaj na listke, posoli in dobro premešaj. Ako je mogoče, tudi paradižnik in čebulo tanko nakrhljaj (naribaj), ker je rezanje z nožem precej zamudno. Papriko prereži po dolgem, odstrani seme in na tanke rezance nareži.

Vsako zelenjavo posebej posoli, nekoliko potlači ter pusti nekaj ur, da se primerno razsoli in sol iz nje potegne preobilni rastlinski sok, vsled česar se zelenjava primerno zmehča. Vsako zelenjavo posebej zopet močno ožemi in sedaj vso skupaj dobro zmešaj.

V primerno velik škaf, ki si ga prej dobro umila in zaparila, deni na dno snažne zeljne liste. Pripravljeno zelenjavo devaj v škaf, plast za plastjo in tako močno potlači kakor zelje, da bo voda izstopila. Na vrh zopet deni lepo umite zeljne liste, na nje oribane deske, ki morajo biti tako zažagane, da vso zelenjavo tudi za robom škafa dobro pokrijejo; deske pa obteži s primerno težkimi in umitimi kamni.

Nad deskami mora biti vedno približno za dva prsta vode, da zrak ne pride do zelenjave in z njim škodljive glivice, ki povzročijo, da se zelenjava pokvari.

Tako pripravljena solata je približno v 4–5 tednih skisana in to na naravni način kakor zelje. To zelenjavo je treba, kakor zelje, navadno 2-krat na teden snažiti. Ven pa je jemlji vedno po vsej površini, plast za plastjo.

Predno daš jed na mizo, jo malo z oljem zabeli. Med vojsko, ko ni bilo olja, je bila tudi brez olja dobra. Tako okisana zelenjava je veliko lažje prebavljiva. Težje prebavljive snovi postanejo pod vplivom mlečne kisline, ki se naredi iz rastlinskega sladkorja, lažje prebavne in zato bolj zdrave.

Drugi način pa je ta, da vso omenjeno zelenjavo, vsako posebej in ravno tako prej razsoljeno, približno 5 minut dušimo ter na hladno stresemo, da se čimprej ohladi. Istočasno pripravimo potrebno količino oslajenega (cukranega) vinskega kisa, ki ga vlijemo na nekaj žlic razbeljenega olja ter pustimo, da vse skupaj dobro prevre.

Pripravljen kis dobro ohladimo, ga nekaj vlijemo na dno v dobro pomit kozarec, kamor devamo ohlajeno in lepo zmešano zelenjavo plast za plastjo in pri tem močno potlačimo. Vmes prilivamo v kozarec kis, ki pomaga iz vmesnih prostorov izriniti zrak. Na vrh dajmo navskriž od vinske trte klinčke, da se zelenjava ne dvigne ter prilijemo za prst namiznega olja.

Kaj nas uči zgodovina?

Še enkrat: Voltér.

V nekaterih knjigah stoji, da je Voltér umrl 22. februarja 1778. Toda ta datum ni točen. Bilo je takole:

Dne 25. februarja 1758 je Voltér zapisal: „**V dvajsetih letih bo gospod Bog imel delopust.**" Hotel je reči: V dvajsetih letih ne bo nihče več veroval na Boga. V 20 letih bo konec katoliške Cerkve in katoliške vere.

Prišlo pa je čisto drugače. V 20 letih je imel delopust gospod Voltér! In sicer natančno v 20 letih! Natančno čez 20 let je Voltér zbolel na smrt. Bil je tedaj že 84 let star. Poklical je zdravnika. Bilo je 25. februarja 1778. Zdravnik Tronchin (izg. Tronšén) ga je preiskal in mu je rekel, da je njegova bolezen neozdravljiva. Volterja se je polastil silen strah in moledoval je: „Pomagajte mi! Pomagajte mi!" A zdravnik je skomignil z rameni, češ zoper smrt ni zdravnika.

Volterju se je udrla kri. Tedaj je poklical duhovnika, se je spovedal in je 4 dni pozneje tole napisal: „Jaz podpisani s tem izjavljam, da, ker se mi je pred štirimi dnevi v starosti 84 let udrla kri, in nisem mogel iti v cerkev, sem se duhovniku Gaultier-u (izg. Goltié-ju) spovedal. In če me Bog odpokliče, hočem umreti v katoliški Cerkvi, v kateri sem rojen... Pariz, dne 2. marca 1778." Podpisan Voltér in tri priče.

Toda Volter tedaj še ni umrl. Zdravje se mu je obrnilo na bolje in postal je zopet stari sovražnik božji. A njegovi dnevi so bili šteti. Minil je marec, minil je april in 30. majnika se je Volterju zopet udrla kri. Sedaj mu ni bilo več pomoči. Smrt se je bližala. Volter je želel duhovnika. A njegovi tovariši, sami sovražniki vere in Cerkve, duhovnika niso pustili k njemu. Umreti je moral brez duhovnika. Umrl je v obupu. Kričal je: „Zapuščen sem od Boga in od ljudi! — Hudič je tukaj, grabi me! Pekel vidim odprt, zakrite mi ga, zakrite mi ga!"

Z nohti si je razpraskal obraz. Preklinjal je svoje prijatelje. Tako je umrl.

Dalambér

Volterjev prijatelj d'Alembert (izg.: Dalambér) je bil največ kriv, da Voltér na poslednjo uro ni dobil duhovnika. Bilo je pet let po Volterjevi smrti. Dalambér je zbolel na smrt. In čudno! On, ki je prej zabranil, da Voltér na smrtno uro ni dobil verske tolažbe, je zdaj sam želel duhovnika! Na videz so poslali po duhovnika. A so samo slepili umirajočega. Naročili so selu, ki je šel po duhovnika, naj se vrne z odgovorom, da dotičnega župnika ni našel doma; da je isti odpotoval. Tako je tudi Dalambér moral umreti brez verske tolažbe, brez spovedi in brez zakramentov.

Kondorsé (Condorcet) je bil tisti, ki je vodil in uprizoril celo sleparijo. In potem se je hvalil: „Če bi mene ne bilo, bi se bil (Dalambér) udal in bi bil umrl kot hinavec." — Zanimivo je, da so ti brezbožniki vsakega svojega tovariša, ki se je na smrtno uro hotel spraviti z Bogom, smatrali za hinavca!

Dideró

Devet mesecev pozneje je prišel Diderot (izg.: Dideró) na vrsto. Bal se je smrti in je izrazil nujno željo, da bi se spreobrnil in dal sprevideti. Toda njegovi prijatelji so poskrbeli, da se to ni zgodilo. Odpeljali so ga iz Pariza na deželo in so skrivali kraj, kjer je ležal. Tako ni noben duhovnik mogel priti k njemu. Umrl je torej brez verske tolažbe, nesprevideň.

Mirabó

Tudi ta človek je bil brez vere. Umrl je leta 1791. V začetku francoske revolucije je igral važno vlogo. Prepustil se je vsem razuzdanostim in si je na ta način popolnoma uničil zdravje. Ko se mu je bližala smrt, je iskal tolažbe v čutnih užitkih. Na svoj smrtni dan je dal odpreti okna svoje sobe; se je dal umivati z dišečo vodo; si je dal glavo okrasiti s cvetočimi venci; je ukazal, da mu mora igrati godba, da bi se toliko lažje zazibal v ono spanje, iz katerega, kakor je mislil, ni več prebujenja.

Toda vsa našteta tolažila niso bila v stanu, da bi mu olajšala bolečine in da bi odstranila strah pred smrtjo. Smrtni strah in bolečine so postajale od minute do minute večje in slednjič je prosil zdravnika, naj mu kaj da, da bo prej konec. Toda zdravnik se je branil, da bi ugodil bolnikovi želji. Tedaj se je Mirabó (Mirabeau) silno razburil; to razburjenje se je očitovalo na njegovem obrazu in v mikanju njegovega telesa. Zakričal je od bolečine in umrl.

PRECHTL-ov ŽIVALSKI VRT
na veseličnem prostoru v Celovcu-Klagenfurt, kaže iz vseh delov sveta, živali, ki jih še niste nikoli videli.

Po širni Kanadi

Koncem junija 1952.

Dragi bralci in čuvarji slovenske besede. — Sem pa res radoveden, ali se kaj stepete za „Naš tednik", kadar pride v hišo, odkar Vam pripovedujem dogodbice iz Kanade. Sicer me pohvali nobeden ne, vendar pa ne izgubim poguma in bi spet rad nekaj napisal. Se kar sam potrepljam po rami in sam sebi pravim: „Saj bo, Poldek, le kar tako korajžno naprej."

Ko sva torej Cene in jaz tisto dopoldne — kakor sem Vam zadnjič opisal — srečno pristala v Kopuskasingu, so se nama kar srci otajili. Kar po pravici Vam moram povedati in nič se ne bom zlagal, če rečem, da sem se sedaj, ko sva s Cenetom prišla iz pragozda, veliko boljše počutil, kakor pa takrat, ko sem prodiral v pragozd. Posebno malo razveseljivo je bilo, ko se nam je na reki začel lomiti led, mi pa na ledu! Po pravici Vam povem, da so se mi kar hlače tresle. Pa ne od strahu, ampak od samih skrbi, kako bi po suhem iz vode prišel.

Tako sva torej s Cenetom po dolgem samotarjenju v kanadskih gozdovih spet zagledala ljudi. Cene je tako oči sem in tja „metal", da sem ga moral kar pokarati, bilo je namreč v postnem času.

Hitro sva s Cenetom poiskala našo gozdarsko pisarno. Sva jo kar lahko našla, saj se je hiša, v kateri je ta pisarna, razlikovala od drugih. Pred njo je bilo namreč vse polno razne prtljage in krpljev. Znotraj je vse lepo urejeno. Za pultom je sedel uradnik. Takoj sem dognal, da je Francoz in sem ga pozdravil z „bon žur, m'sje". Bil je takoj prijazen, ponudil nama je sedež in vsakemu po eno cigareto. Razložil sem mu po francosko, da sva gospod Cene in jaz prišla iz naselbine od zelo daleč in da se nameravava sedaj malo oddahniti. Takoj je razumel, kje naju čevelj žuli in brez vseh sitnosti je podpisal dva zelena čeka. Cene je napravil tak poklon kakor bi prišel naravnost iz Pariza. — Skoraj v galopu sva jo drla proti banki kar po sredi ceste. V banki so nam razložili najino finančno stanje, nato sva si jih pa dala vsak nekaj na roko našteti.

Brezskrbno sva jo mahnila kar v hotel „Brech Bark", kar bi se reklo po naše „brezovo lubje". Po eni uri sva bila že čisto prenovljena, oba lepo oblečena in obrita. Cene je bil na prečko počesan, jaz pa na gladko. Tako se namreč Cene izraža o mojem bolj na redko poraščenem gornjem delu glave.

V obednici sem spoznal nato velike sposobnosti Cenetove. Bil je tu vse bolj uren in spreten kakor pa s sekiro in žago v gozdu. Obnašal se je kakor bi že vsaj en teden ne bil videl polnega krožnika. Saj naju je vsa dvorana z začudenjem gledala. Prav nežno sem ga opozoril na družabna pravila, toda ni nič pomagalo. Cene je v takih slučajih zelo hladnokrven.

Po obedu sva si privoščila vsak nekaj vrčkov piva in kmalu sva imela okrog sebe družbo prijateljev piva. Tisto popoldne — tako se mi je vsaj zdelo — sem bolje govoril francosko kakor pa navaden Francoz. Govorili smo o delavskih plačah, počasi pa smo prišli na politične domače dogodke in končno smo govorili o svetovnem položaju. Povedati moram, da so kanadski Francozi narodno zelo zavedni. V najboljšem razpoloženju sva se vrnila v „Brezovo lubje".

Po kanadskem običaju sva se naslednje jutro že spet morala obriti. Nato sem pa povedal Cenetu, da si nameravam ogledati mesto in Cene se mi je pridružil.

Mesto je zrastlo ob ovinku reke. Hiše so lesene. Le banka, šola, bolnica in postaja so iz opeke zidane hiše. Hiše so postavljene na redko, skoraj ni strnjenih blokov hiš. Okrog hiš so vrtovi. Po bližnjih gozdovih je približno dva tisoč sekačev, nekaj tolikokrat pa je ostalih prebivalcev v mestu. Malo višje, tam kjer reka skaklja preko skal, so postavili elektrarno. Tudi poskusna farma je ob robu mesta. Tam poizkušajo in ugotavljajo, kaj bi bilo najbolj priporočljivo v tem delu Kanade pridelovati. Ko sva se dosti nahodila in sva bila že spet lačna, sem predlagal, da bi našla nekaj toplega.

Sedla sva za mizo v obednici gostilne „Steak valley", kar bi se po naše reklo „dolina zrezkov". Cene je podjetno vzel jedilni list, čeprav je znal angleško toliko, kolikor ima črnega za nohtom, kadar se prav temeljito umije. Skoraj sva se zlasala, predno sva se domenila, kaj bova jedla. Plačati pa sem moral jaz, ker je Cene trdil, da se z natakarico, ki je bila Francozinja, ne more sporazumeti. Še tisto dopoldne sem ga začel učiti po francosko šteti do sto.

Drugi dan sem imel vse polno dela. Premislila sva s Cenetom še enkrat najin položaj in sva ugotovila, da bo najbolj pametno, če kreneva proti zapadu. Moral sem nato na postajo, na pošto, v našo pisarno, da sem vse uredil. Proti večeru sem že komaj vedel, kje se me glava drži. Ko sem končno prisopihal domov, mi je Cene rekel, da sem zmešan kakor ričet.

Ob sedmih zvečer sva dostojno vstopila v vagon Pacifiškega vlaka. Veter je vlekel, ko sva zapuščala mesto. Jaz sem pel tisto: „Oj, zdaj gremo", ko pa Cene ni hotel ali pa ni znal „čez" peti, sem še jaz nehal. Postlal sem si posteljo in legel. Saj drugega mi ni kazalo. Kako je bilo potem, bom pa drugič povedal.

Prav prisrčno Vas vse pozdravlja

Žefrančkov Poldek

SENZACIONALNE CENE ! !

moške kratke nogavice	5.90
svilene nogavice	13.90
svilene hlačke	11.—
spodnje oblačilo	19.80
moške palo-srajce	26.80
moške triko-hlače, dolge	27.90
flanelaste rjuhe	57.50

Vse prvovrstno kvalitetno blago!

TRGOVSKA HIŠA **TOMSCHE**
BELJAK-VILLACH

HITER ODGOVOR

Abraham a Santa Clara, slavni pridigar, je šel nekoč opoldne skozi neko vas. Župan je stal med vrati svoje hiše in kadil pipo. Abraham a Santa Clara ga je pozdravil in vprašal, koliko je ura. Surovina mu je odgovoril: „Je ravno čas, ko gredo osli vodo pit." — Pater Abraham je odvrnil: „Tako in vi še vedno stojite tukaj?"

Sezonska razprodaja od 15. do 31. avgusta
WALCHER
moška, damska in otroška oblačila
Celovec-Klagenfurt, 10.-Oktober Strasse 2

Cirkus Apollo vabi!

Naš poročevalec je obiskal v Beljaku cirkus Apollo, ogledal si je redno predstavo, ogledal si je živalski vrt in je mogel od blizu opazovati vse vrvenje in življenje v cirkusu in za kulisami cirkusa.

Ko si je zvečer hotel ogledati predstavo, je moral seveda najpreje misliti na vstopnico. Pri tem pa je ugotovil, da so se že ure pred pričetkom predstave nastavili ljudje v vrsto, da so pravočasno dobili vstopnice. Sicer je v cirkusu prostora gotovo za 3000 ljudi, toda vsi prostori do zadnjega so bili zasedeni. Naprej pa je bilo takole:

Predstava se je začela. Naj kar v začetku povem, da sem bil nad vse presenečen. Kaj takega še res nisem videl in vse, kar pišejo o tem cirkusu, je resnica, nič ni pretirano, precej cirkuških predstav sem že videl, toda tako lepega in mnogovrstnega sporeda še ne.

Že takoj druga točka je pokazala, kaj premore dresura. Znani krotilec divjih zveri se je „igral" s šestimi berberskimi levi. Vsa predstava z levi je bila nekaj zelo naravnega, za krotilca pa seveda nekaj izredno nevarnega. To je točka, ki je bila res nekaj izrednega.

Sicer moram priznati, da so bile vse točke sporeda izredno dobro izbrane in izvrstno urejene, vendar pa moram nekatere še posebej omeniti. Predvsem moram omeniti res duhovite klovne, ki so zabavali s svojimi posrečenimi šalami, da včasih smeha ni bilo konca. To niso bile navadne brezvsebinske šale, bile so res šale, polne zdravega humorja.

Predstava s konji je bila izredno zanimiva. Videli smo najplemenitejše polnokrvne konje, dreser Enrico Zimmermann je pokazal, da ne uživa zastonj svetovnega slovesa. Najlepši del sporeda je gotovo oni z desetimi frizijskimi žrebci. Lepo sliko je izpopolnila še Ruth Loisset s predvajanjem plesa s konji.

Zelo ljubka je bila točka s plesom. Kar 16 ljubkih plesalk je izvajalo ta del programa pod vodstvom baletnega mojstra Vilija Andre-ja. Ples je bil res mojstrsko delo in je bil deloma lepo vključen tudi v vodno pantomimo.

Osel „Bijou", ki je sad križanja med oslom in čebro, je nekaj posebnega. Še večja posebnost pa je točka Erike Maritte na žici in Elide Karoly na trapezu. Vse pa so zabavali medvedi na kolesih.

Pri predstavi sedmerih Douglasov si skoraj nismo upali dihati, akrobatska izvajanja so bila nekaj posebnega, še posebej pa trikratni saltomortale.

Ob koncu prireditve nas je presenetila nadvse ugodno še vodna igra, vodna pantomima z viškom čarobne razsvetljave. Že prejšnji program je bil nekaj posebnega, še prav posebej pa je program obogatela vodna igra, ki izpremeni cirkuško manežo naenkrat v velik vodni bazen s 600.000 litri vode, iz katere priplavajo eksotične živali, obenem pa predvaja cirkuški balet sijajne plesne točke.

Poglejmo še malo za kulise cirkusa, kar nam je omogočil šef reklame, gospod Ortmann. Maneža ima premer 40 metrov, v notranjosti cirkusa je prostora za 3000 oseb. Cirkus ima nadalje 60 stanovanj, oziroma kletk za divje zveri. Ima tri lastne elektrarne. Vse delo pa je zasnovano na skupnem delu vseh članov cirkusa, ki se res počutijo kakor ena sama družina, v kateri pomagajo drug drugemu in se medsebojno izpopolnujejo.

Da pomaga nameščencem cirkusa, je nabavilo ravnateljstvo male stanovanjske vagone, ki so urejeni kot domače stanovanje. Za prehrano skrbi skupna kuhinja, za zdravje pa zdravnik s posebnim ordinacijskim vozom.

Cirkus Apollo sestavljajo pravzaprav trije deli. Apollo I, Apollo II in pa Apollo III. Prvi del je že eno leto na gostovanju po Italiji, II. del gostuje te dni v Beljaku in III. del odpotuje začetkom novembra na gostovanje v Južno Afriko. Še nekaj posebnega: direktorja cirkusa je sprejel v privatni avdienci tudi papež Pij XII. in nato v posebni avdienci vse osobje cirkusa, direktor Wacker pa je dobil lateranski red I. razreda.

S skupnim delom vsega osobja se je posrečilo cirkus vedno izpopolnjevati, da je tako danes ta cirkus eden največjih cirkusov. Prebivalci Roža in Podjune, ki si niso mogli ogledati predstav cirkusa v Beljaku, bodo imeli to priliko v **Celovcu, kjer gostuje cirkus Apollo od 18. avgusta dalje** in sicer na prostoru ob August Jakschstrasse in Weidmannsdorferstrasse.

Cirkus Apollo

Spored gostovanja

FELDKIRCHEN (TRG)
Športni prostor pri šoli
Zadnja predstava v četrtek, 14. avgusta, samo ob 15. uri. Predprodaja vstopnic: Glavna zaloga tobaka, Hauptplatz in pri blagajni cirkusa.

ST. VEIT a. d. GLAN (ST. VID NA GLINI)
Rennbahn—Gelände
Otvoritvena predstava: v petek, 15. avgusta, ob 15. uri. Nadaljnje predstave: v petek ob 20. uri; v soboto, 16. avgusta, ob 15. in 20. uri; v nedeljo, 17. avgusta ob 15. in 20. uri. — Predprodaja: Tabak-Hauptverlag, tel. 333 in pri blagajni cirkusa (tel. št. 650).

CELOVEC
August-Jaksch-Strasse, dohod z Weidmannsdorfer- Strasse, Festung
Otvoritvena predstava: v ponedeljek, 18. avgusta ob 20. uri. Nadaljnje predstave: v torek, 19. avgusta, ob 15. in 20. uri; v sredo, 20. avgusta, ob 15. in 20. uri; v četrtek, 21. avgusta, ob 15. in 20. uri. **Samo 4 dni:** od 18. do 21. avgusta. — Predprodaja: Kärntner Reisebüro (tel. 43-21) in pri blagajni cirkusa (tel. 48-55).

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.

17. avg.: 7.15 Verski govor — Glasba. — **18. avg.:** 14.30 Tedenski pregled — Tekoča dela v kmetijstvu. — **19. avg.:** 14.30 Zdravnik — Po svetu. 18.30 Pesmi koroških zborov. — 14.30 Za ženo. — **21. avg.:** 14.30 Pojejo solisti. 18.30 Vaški trio. — **22. avg.:** 14.30 Komentarji — Zanimivosti (Trocki). — **23. avg.:** 8.45 Iz slov. literature — Šport. — **24. avg.:** 7.15 Verski govor — Glasba.

PARIZ

Val 30.17 in 41.89 metrov
Oddaje vsak dan od 19. ure do 19.20

LJUBLJANA (val 202,1, 212.4, 327.1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 — Vsak dan ob 19.00 na valu 327.1m oddaja za inozemstvo.

14. avgusta: 13.15 Slovenski in hrvatski samospevi. 18.30 Zabavna glasba. 20.15 Slovenske narodne poje komorni zbor. — **15. avgusta:** 12.00 Slovenska orkestralna glasba. 13.20 Koncert. 14.40 Zabavni orkester. 19.15 Narodne pesmi. — **16. avgusta:** 13.20 Zabavne melodije. 14.00 Hrvatska narodna glasba. 15.30 Zdravstveni nasveti. 18.30 Vedro in zabavno. 19.10 A. Dvoržak: Slov. plesi. 21.00 Dramatizirana povest. 21.30 Richard Strass: SALOME. — **20. avgusta:** 13.30 Kulturni obzornik. 18.15 Brahms: Koncert za violino in orkester. 19.00 Zdravniški vedež. 19.30 Slovanski plesi. 20.30 Sprehodi po morju. — **21. avgusta:** 13.00 Domači motivi. 19.00 Slovenščina za Slovence. 21.00 Radijski oder — Manners: PEG SRČEK MOJ — veseloigra, nato Večerne melodije. — **22. avgusta:** 13.00 Glasba po željah. 19.00 Osebnosti in usode naših dni. 20.00 Slovenske pesmi. 22.00 Pestra operetna glasba. — **23. avgusta:** 13.00 Šramel kvintet in pevski duet. 13.30 Kulturni obzornik. 19.00 Pogovor z ženo. 21.00 Rimski Korsakov: Zlati petelin. 22.00 Glasba iz revij.

RADIO TRST II

306,1 m ali 980 kc sek

Dnevne oddaje: 7.15—8.30 11.30—14.30, 17.30—24.00. Ob nedeljah: 8.00—24.00. Poročila dnevno:

17. avgusta: 9.00 Kmetijska oddaja. 9.45 Domači motivi na harmoniki. 11.15 Dalmatinske pesmi. 11.30 Oddaja za najmlajše. 12.15 Od melodije do melodije. 13.00 Glasba po željah. 17.00 Malo za šalo — malo zares. 18.00 Novice iz delavskega sveta. 18.10 Koncert ruskih balalajk. 21.30 Izbrana Lirika. 21.40 Ricahrd Strauss: ELEKTRA. — **18. avgusta:** 13.30 Kulturni obzornik. 18.15 Koncert sopranistke Vide Jagodic. 19.00 Mamica pripoveduje. 21.00 Književnost in umetnost. 22.00 Čajkovski: Koncert za violino v D Duru. — **19. avgusta:** 13.00 Glasba po željah. 19.00 Kraji in ljudje. 20.30 Aktualnosti. 21.00 Dramatizirana povest. 21.30 Richard Strass: SALOME. — **20. avgusta:** 13.30 Kulturni obzornik. 18.15 Brahms: Koncert za violino in orkester. 19.00 Zdravniški vedež. 19.30 Slovanski plesi. 20.30 Sprehodi po morju. — **21. avgusta:** 13.00 Domači motivi. 19.00 Slovenščina za Slovence. 21.00 Radijski oder — Manners: PEG SRČEK MOJ — veseloigra, nato Večerne melodije. — **22. avgusta:** 13.00 Glasba po željah. 19.00 Osebnosti in usode naših dni. 20.00 Slovenske pesmi. 22.00 Pestra operetna glasba. — **23. avgusta:** 13.00 Šramel kvintet in pevski duet. 13.30 Kulturni obzornik. 19.00 Pogovor z ženo. 21.00 Rimski Korsakov: Zlati petelin. 22.00 Glasba iz revij.

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri.
Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura".
(val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)

Opozarjamo na pridigo v slovenščini, ki bo v nedeljo, dne 24. avgusta, ob 9.35.

Električni plot za pašnike
„REISCHA"
F. REINAUER, WIEN L.
Esslinggasse 17

Po Koroškem sejmu

V gimnaziji vam poleg ostalih tvrdk priporočamo ogled predvsem tudi tistih, katere poznate že iz Našega tednika. Tu je predvsem največje avstrijsko podjetje za izdelavo pohištva „AVE-Möbel". Za kupovalca pohištva bo pač najvažnejše to, da kupi pohištvo iz prve roke. In podjetje „AVE-Möbel" Steinfeld im Drautal, se more ponašati s to prednostjo. „Naravnost iz gozda v hišo!" Tako gre les skozi lastno tovarno v lastne prodajalne, kjer marejo kupci nabaviti pohištvo po res nizkih cenah in v odlični kakovosti, kar je pač posledica največje racionalnosti v proizvodnji in poti do kupca. Razstavni prostor „AVE" je izredno lepo in poučno urejen. Pot lesa iz gozda do gotovega pohištva je predočena v fotografijah in rezultat zmogljivosti je poleg: „ljudske spalnice" iz plemenitega lesa, ki stanejo komaj okrog 4000 šilingov ter omare iz vseh vrst lesa — domačega in eksotičnega, ki dokazujejo velikansko zmogljivost tega podjetja. Podjetje je doslej dobavilo nad 45.000 sobnih oprem svojim zadovoljnim naročnikom.

Znana trgovina našim bralcem je **V. TARMAN**, Celovec, Völkermarkter Strasse 16. V lepo urejeni koji v Hasner-šoli v sobi štev. 45 razstavlja športne in dežne plašče, gumijaste in platnene, za ženske, moške in otroke. Vsak vzorec nosi ceno — ker je ta nizka in si jo more dovoliti res vsak — naj bo kmet, delavec, uradnik ali kdo drugi — zato ima Tarman vedno dovolj interesentov okrog sebe, ki se bodo tudi po razstavi potrudili v njegovo trgovino v Celovcu.

VABILO

Mnogi so izrazili željo, da bi radi šli v nedeljo na Peco, a neradi bi izpustili sv. mašo. Da se bo vam vsem lahko izpolnila ta želja, bo ob lepem vremenu v nedeljo, dne 17. 8. ob 10. uri na Peci sv. maša na prostem. Porabite priložnost, da pridete na to našo planino, ko lahko obenem izpolnite svojo nedeljsko dolžnost. Ob slabem vremenu se bo preložila sv. maša na Peci na kako drugo nedeljo.

Mestni župni urad Pliberk

SV. VIŠARJE

Dne 30. 8. bo šla s Pliberka skupina romarjev z omnibusom na sv. Višarje. Prijavite se takoj pri pliberškem župnem uradu. Prinesite s seboj identitetni izkaz (Identitätsausweis), ki mora imeti sliko in mora biti podpisan. Ker bo verjetno premalo pliberških faranov, se lahko prijavite še verniki s sosednjih far. Prijavite pa se vsaj do 24. 8. Vožnja bo stala 75 šilingov. Vrnili se bomo 31. 8.

Mestni župni urad Pliberk

PREVEČ KADI

„Oče, kako visoka je Himalaja?" — „Deveč tisoč metrov, sinko." — „In Vezuv?" — „Trinajst sto metrov." — „Zakaj je Vezuv toliko nižji, očka?" — Mati je pogledala na očetovo cigaro in odgovorila: „Ker toliko kadi, moj sin."

NAROBE RAZUMEL

Zdravnik je preiskal bolnika. „No in kako je s tekom (z apetitom)?" — „Ah jaz, gospod doktor, sem sicer ravno opoldne jedel, toda če imate ravno kaj dobrega, se ne bi branil."

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT

Stadttheater
Začetek ob 15.30, 17.45, ob pone-
Od 15. do 18. VIII. **„Sühne ohne Sünde"**
Od 19. do 21. VIII. **„12 Herzen für Charly"**

Prechtl
Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30.
Od 15. do 18. VIII. **„Nacht ohne Sterne"**
Od 19. do 21. VIII. **„Wer zuletzt lacht..."**

BELJAK-VILLACH

Bahnhoflichtspiele
Predstave ob 12., 16. uri, ob 18.15 ter ob 20.30, ob nedeljah tudi ob 10. uri dopoldne.
Od 14. do 16. VIII. **„Der Dreckspatz und die Königin"**
Od 17. do 19. VIII. **„Die blaue Dahlie"**
Od 20. do 21. VIII. **„Die Nacht vor dem Untergang"**

PLASTIČNO GRADIVO NADOMEŠČA KOVINE

„Wall Street Journal" poroča, da ameriška industrija plastičnega gradiva pričakuje, da bo zamenjava tega gradiva s kovinami zavzela veliko širši obseg kakor 10 odstotkov porasta proizvodnje tega gradiva za to leto. Letos se pričakuje proizvodnjo 1 tisoč 300 milijonov kg. Plastična gradiva metodično prodirajo v popolnoma nova področja industrije, ki so do sedaj uporabila kovine kot svoje temeljne surovine.

RUDNINE V IZRAELU

V puščavi Negeb so odkrili nova rudna ležišča, kar bo omogočilo državi Izrael, da bo lahko dosegla gospodarsko avtarkijo tri leta pred rokom, ki si ga je postavila. Izraelski poljedelski minister Levi Eshkol je namreč izjavil, da bo odkritje fosfatov, bakra, železa in drugih rud omogočilo dosego uravnovešene trgovske bilance do leta 1958, namesto do leta 1961, kot je bilo prvotno določeno.

Najbolj strupeni kači na svetu živita v Avstraliji in na nekem otoku pred brazilskim obrežjem v Južni Ameriki.

Bela krvna telesca ostanejo pri ljudeh živa povprečno 13.2 dneva. Nato pa jih mora telo obnoviti.

„Hiša malega človeka" dobavlja najugodnejše radio-aparate, elektro-material
RADIO SCHMIDT
Celovec - Klagenfurt, Bahnhofstr. 22

TIER-ECKE!
zoološka trgovina in trgovina z živalmi
J. WERSCHETZ
Beljak-Villach, Bahnhofstraße 19
Telefon 68-29

Eksotične toplo- in hladnovodne lepotne ribice — Eksotične toplovodne lepotne rastline — Akvariji, krmilna korita, žlica za odstranjevanje usedlin, filtri, toplomeri, prezračevalniki, čistilci šip, cevi, zračnice — živa in suha hrana — in mnogo drugega imam stalno Vam na razpolago. — Moj brezplačen cenik Vam je na razpolago in Vas vabim, da ga neobvezno zahtevate.

KÄRNTNER
AUTOSALON
lastnik Alex Polgar
HERRENGASSE 10
Celovec - Klagenfurt, Tel. 44-24
LOHNER-motorni kotači in avtomobili
tovarniško novi ali priložnostni nakupi
Prodaja - nakup - komisija

KARL PUTSCHER
konjski mesar
Celovec
Pischeldorferstr. 12
Telefon 15-22
Prevzemamo tudi zavarovane konje. Če sila, kolijemo podnevi in ponoči.

Oglašuj v našem listu!

MALI OGLASI
Vsaka beseda stane 1.10 šil. (in 10% davka).
Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil. (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika", kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec, št. 43-58).

Dunajski mednarodni velesejem
od 7. do 14. septembra 1952
Modni, luksuzni, gospodinjski predmeti (tehnika, stroji, priprave, orodje). Vzorčni velesejem kmetijstva in gozdarstva (hranila in poživila). Poskušnja vin.
Uradni inozemski paviljon: Bolgarija, Češkoslovaška, Anglija, Italija, Jugoslavija, Romunija, Madžarska, Zveza sovjetskih socialističnih republik Rusije.
25% popusta na železnicah in avtobusih. — 20% popusta pri obisku Dunajskega državnega gledališča.
Velesejmske izkaznice dobite pri deželnih zbornicah za obrtno gospodarstvo v posameznih deželnih glavnih mestih, pri deželnih in okrajnih Kmetijskih zbornicah in v prodajnih pisarnah, ki so posebej označene na lepakih.

Oglejte si naš razstavni prostor v dvorani v „Handelsakademie" in našo razstavo v lastnih prostorih St.-Veiter Strasse 15. Hiša pohištva
Rudolf in Siegfried Slama

PRALNI KOTLI ZA KRMO
pocinkani s „silo" prepleskom
FRANZ NAPOTNIK
Trgovina z železnino in barvami, stavbnim gradivom.
Celovec-Klagenfurt, Priesterhausgasse 24

KOROŠKI SEJEM V CELOVCU
Od 7.—17. avgusta 1952
Razstava zmogljivosti industrije, trgovine in obrti ter kmetijstva ob udeležbi iz Italije, Jugoslavije in Zapadne Nemčije.
Prikaz surovine les od debla do končnega izdelka.
Filmska predavanja o lesnem gospodarstvu
VELIK VESELIČNI PROSTOR — SEJEMSKA TOMBOLA DNE 15. AVGUSTA
25% znižanje voznine na avstrijskih državnih železnicah in avtobusih. — Sejemske izkaznice v vseh potovalnih pisarnah in pri zbornicah obrtnega gospodarstva.

Dobro jutro — dober dan, SCHLEPPE-pivo vsaki dan!

AVE-MÖBEL von der Fabrik zum Verbraucher!
Od tovarne do kupca
Vaše pohištvo kupujte v največji specialni tovarni pohištva v Avstriji
Zaloga v Celovcu-Klagenfurt, Getreidegasse 1
v Beljaku-Villach, Moritschgasse (nasproti Parkhotela)

POCENI PRODAJA v trgovski hiši Georg Umschaden se nadaljuje! Varčno kupiti pomeni: kupiti v trgovski hiši Georg Umschaden Celovec - Klagenfurt Fleischmarkt

List izhaja vsak četrtek. — Naroča se pod naslovom „Naš tednik", Celovec, Viktringer Ring 26. — Cena mesečno 3 šil., za inozemstvo 4 dolarje. Lastnik in izdajatelj Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik Albert Sadjak, Celovec, Viktringer Ring 26. — Tisk: „Carinthia", Celovec, Völkermarkter Ring 25. Telefonska številka uredništva in uprave 43-58. — Pošt. ček. urad št. 69.793.